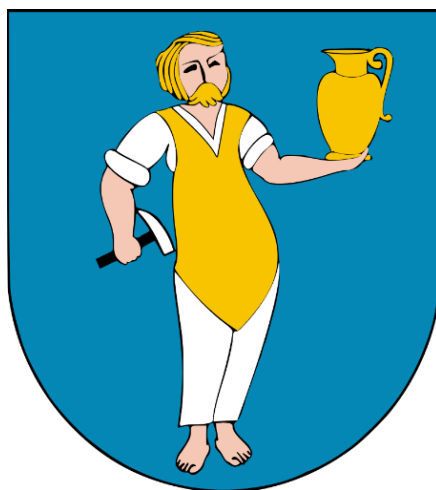

Gmina Koszęcin

Prognoza Oddziaływania na Środowisko ustaleń

Planu Ogólnego Gminy Koszęcin

Opracowanie:

dr inż. Jarosław Osiadacz

Koszęcin, marzec 2026

SPIS TREŚCI:

I.	PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA PROGNOZY	3
II.	ZAKRES MERYTORYCZNY ORAZ METODA PRZYJĘTA W OPRACOWANIU PROGNOZY	4
III.	ANALIZA I OCENA STANU ZASOBÓW ŚRODOWISKA	5
3.1	Uwarunkowania wynikające z położenia, rzeźby terenu i budowy geologicznej	5
3.2	Uwarunkowania topoklimatyczne	11
3.3	Uwarunkowania wynikające z obecności wód powierzchniowych i podziemnych	12
3.4	Uwarunkowania wynikające z obecności gatunków chronionych roślin i zwierząt, obszarów chronionych, obszarów cennych przyrodniczo i walorów krajobrazowych.....	16
3.5	Uwarunkowania wynikające z jakości powietrza atmosferycznego	29
3.6	Uwarunkowania wynikające ze stanu klimatu akustycznego	30
3.7	Uwarunkowania wynikające z jakości wód	32
3.8	Uwarunkowania wynikające z jakości gleb	33
3.9	Uwarunkowania wynikające z obecności obiektów emitujących promieniowanie elektromagnetyczne.....	34
IV.	EKOLOGICZNE UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO OBSZARU GMINY	35
V.	INFORMACJE O ZAWARTOŚCI I GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO.....	37
5.1.	Cele uchwalenie Planu Ogólnego.....	37
5.2.	Kierunki polityki przestrzennej wyznaczone w Planie Ogólnym	38
VI.	OCENA WPŁYWU USTALEŃ PLANU OGÓLNEGO NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA	43
6.1.	Analiza i ocena wpływu rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych na środowisko	43
6.2	Wpływ ustaleń Planu Ogólnego na elementy środowiska we wzajemnym powiązaniu	44
VII.	ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, ZMNIEJSZANIE LUB KOMPENSOWANIE NEGATYWNYCH DZIAŁAŃ NA ŚRODOWISKO	49
VIII.	ANALIZA I OCENA CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYCH NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	50
IX.	INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	57
X.	POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	58
XI.	METODY ANALIZY REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO.....	59
XII.	PROGNOZA ZMIAN ŚRODOWISKA W WYNIKU REALIZACJI USTALEŃ PLANU OGÓLNEGO.....	61
12.1.	Przyjęte założenia.....	61
12.2.	Prognoza skutków wpływu ustaleń Planu Ogólnego na środowisko	61
XIII	OBSZARY PROBLEMOWE I KONFLIKTOWE – STWARZAJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA.....	64
XIV	ODDZIAŁYWANIE REALIZACJI PLANU OGÓLNEGO NA OBSZARY O WALORACH PRZYRODNICZYCH	65
XV.	STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	66

I. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA PROGNOZY

Projekt planu ogólnego gminy Koszęcin sporządzony został w następstwie podjęcia Uchwały nr 17/IV/2024 Rady Gminy Koszęcin z dnia 6 czerwca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Koszęcin.

Podstawą prawną opracowania prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego stanowią:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2024, poz. 1112 - tekst jednolity z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2024, poz. 1130 - tekst jednolity z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, (Dz.U. 2025, poz. 647 – tekst jednolity z późn. zm.).

Opracowanie *Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń Planu Ogólnego Gminy Koszęcin* ma na celu dokonanie oceny skutków realizacji ustaleń *Planu Ogólnego* w odniesieniu do poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego, wskazanie potencjalnie uciążliwych lub korzystnych dla środowiska ustaleń urbanistycznych i powinna stanowić integralną część opracowania *Planu Ogólnego* oraz podawać rozwiązanie poprawiające istniejący i planowany sposób zagospodarowania.

II. ZAKRES MERYTORYCZNY ORAZ METODA PRZYJĘTA W OPRACOWANIU PROGNOZY

Obowiązek sporządzenia Prognozy, a także jej ogólny zakres, wynika z *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (art. 46 - 53).

Zakres merytoryczny prognozy jest bardzo szeroki i obejmuje kompleks zagadnień związanych z problematyką ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego i kulturowego, ochroną zdrowia mieszkańców i zasobów naturalnych, kształtowaniem i ochroną walorów krajobrazowych.

W trakcie sporządzania prognozy przeanalizowano rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne i pozostałe ustalenia projektu *Planu Ogólnego* pod kątem ich zgodności z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi. Analizie poddano również ustalenia projektu *Planu Ogólnego* dotyczące warunków zagospodarowania poszczególnych stref.

Oddziaływanie na środowisko przyrodnicze i krajobraz zainwestowania przewidzianego projektem *Planu Ogólnego* oceniano, posługując się następującymi kryteriami:

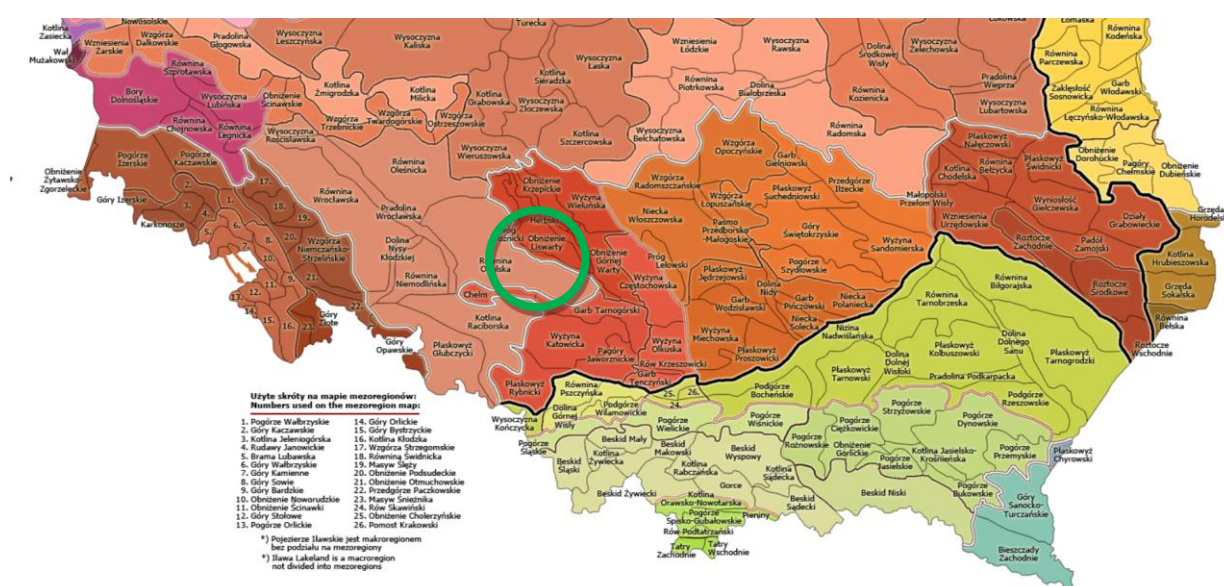
- charakterem zmian (bardzo korzystne, korzystne, niekorzystne, niepożądane, bez znaczenia),
- intensywności przekształceń (nieistotne, nieznaczące, zauważalne, duże, zupełne),
- bezpośredniości oddziaływania (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane),
- okresu trwania oddziaływania (długoterminowe, średnioterminowe, krótkoterminowe),
- częstotliwości oddziaływania (stałe, okresowe, epizodyczne),
- zasięgu oddziaływania (miejscowe, lokalne, ponadlokalne, regionalne, ponad-regionalne),
- trwałości przekształceń (nieodwracalne, częściowo odwracalne, odwracalne, możliwe do rewitalizacji).

W przedmiotowej Prognozie dokonano bezpośredniej korekty, zgodnie z uwagami przedstawionymi przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach w pismach: WOŚ.410.348.2025.AOK i WOŚ.610.116.2025.AOK z dnia 1.09.2025 r. a także uwzględniono zmiany w projekcie Planu Ogólnego Gminy Koszęcin, wprowadzone w oparciu o pismo Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach j.w.

III. ANALIZA I OCENA STANU ZASOBÓW ŚRODOWISKA

3.1 Uwarunkowania wynikające z położenia, rzeźby terenu i budowy geologicznej

Położenie. Według regionalizacji fizyczno-geograficznej J. Kondrackiego, Gmina Koszęcin leży na obszarze Wyżyny Polskich i na terenie podprowincji Wyżyny Śląsko-Krakowskiej [341], a także na obszarze makroregionów Wyżyny Woźnicko-Wieluńskiej [341.2] i Niziny Śląskiej [318.5]. W węższej skali obszar gminy można podzielić również na 3 mezoregiony – Obniżenie Liswarty i Próg Woźnicki oraz Równina Opolska. Północna część gminy w największej części leży w mezoregionie Progu Woźnickiego, natomiast południowe tereny w przeważającej części znajdują się w mezoregionie Obniżenia Górnej Warty.

Rysunek 1. Mezoregiony Polski południowej. (J. Kondracki, *Geografia Regionalna Polski* 2002, PWN)

Obniżenie Liswarty [341.22] mezoregion fizycznogeograficzny w południowej Polsce, stanowiący zachodnią część Wyżyny Woźnicko-Wieluńskiej. Region ma kształt podłużnego pasma o orientacji północno-zachód – południowy wschód. Graniczy on od zachodu z Progiem Woźnickim, a od wschodu z Progiem Herbskim; na samej północy styka się z Wysoczyzną Wieruszowską. Region leży na pograniczu województw śląskiego i opolskiego i bierze swą nazwę od rzek odwadniających region: Liswarty (w części południowej) i Prosnę (w części północnej).

Region jest znacznie zalesionym obniżeniem, powstałym w mało odpornych skałach górnego triasu i dolnej jury. Na jego obszarze znajdują się rezerваты przyrody.

Obniżenie Liswarty zostało wypreparowane w skałach jury. We wschodniej i centralnej części posiada duże zalesienie. W zachodniej części mezoregionu małą powierzchnię użytków rolnych reprezentują 5 i 6 kompleksy przydatności rolniczej na glebach płowych i glebach rdzawych.

Głównymi ośrodkami miejskimi regionu są Praszka i Gorzów Śląski (na pograniczu Progu Woźnickiego), ponadto wsie Herby i Boronów. Obniżenie Liswarty rozpościera się na terenie gmin (od północy ku południu): Praszka, Gorzów Śląski, Kluczbork, Olesno, Radłów, Ciasna, Przystajń, Pawonków, Kochanowice, Herby, Blachownia, Boronów, Konopiska, Starcza i Woźniki.

Próg Woźnicki [341.23] - mezoregion fizycznogeograficzny w południowej Polsce, stanowiący zachodnie obrzeże Wyżyny Woźnicko-Wieluńskiej. Region ma kształt wąskiego i ekstremalnie wydłużonego pasma (około 130 km), ciągnącego się lekkim łukiem z północnego zachodu (od Byczyny) ku południowemu wschodowi (do Poręby). Graniczy on od zachodu z Równiną Opolską, a od wschodu z Obniżeniem Liswarty; na północy mezoregion styka się z Równiną Oleśnicką i Wysoczyzną Wieruszowską, a na południu z Garbem Tarnogórskim, Obniżeniem Górnej Warty i Progiem Herbskim. Region leży na pograniczu województw opolskiego i śląskiego i bierze swą nazwę od miasta Woźniki.

Próg Woźnicki o powierzchni około 969 km² jest pasem wzniesień wznoszącym się 40–60 m ponad sąsiednią Równinę Opolską, osiągając wysokości od 260 (w północno-zachodnich obniżeniach) do 380 m n.p.m. Podłoże regionu jest zbudowane z piaskowców, wapieni i zlepieńców kajprowych. Północną część regionu stanowi tzw. Garb Oleśnicki, pokryty osadami polodowcowymi, głównie piaskami i glinami czwartorzędu. W użytkowaniu mezoregionu przeważają lasy.

Próg Woźnicki jest monoklinalnym pasem wzniesień zbudowanych głównie z piaskowców i zlepieńców górnego triasu. We wschodniej części mezoregionu tylko miejscami występują rędziny właściwe, a głównie są to gleby płowe (zerodowane) i gleby bielcowe zaklasyfikowane jako 2, 4, 5 i 6 kompleksy przydatności rolniczej gleb. W zachodniej części dominują 2, 4 i 5 kompleksy przydatności rolniczej na glebach płowych (typowych) i glebach rdzawych.

Głównymi ośrodkami miejskimi na obrzeżach regionu są Lubliniec, Olesno i Woźniki. Próg Woźnicki rozpościera się na terenie gmin (od północy ku południu): Byczyna, Gorzów Śląski, Kluczbork, Lasowice Wielkie, Olesno, Zębowice, Dobrodzień, Ciasna, Pawonków, Kochanowice, Lubliniec, Koszęcin, Boronów, Woźniki, Koziegłowy, Myszków, Siewierz i Poręba.

Równina Opolska [318.57] mezoregion wchodzący w skład Niziny Śląskiej, stanowiący jej najbardziej na wschód wysuniętą część. Od północnego zachodu graniczy z Równiną Oleśnicką, od południowego

zachodu z Pradolina Wrocławską a od północnego wschodu, wschodu i południowego wschodu z Wyżyną Śląsko-Krakowską.

Wysokość przekracza 300 m n.p.m. we wschodniej części.

Jej powierzchnia wynosi ok. 2 600 km².

Pod względem geologicznym jej podłoże stanowi monoklina śląsko-krakowskiej, pokryta osadami plejstocenскими i holocenскими - łąkami, piaskami, żwirami, glinami oraz lessami. Duże obszary w pokryte są osadami piaszczystymi.

Największym mikroregionem w ramach Równiny Opolskiej jest Obniżenie Małej Panwi. Większe miasta to: Lubliniec, Ozimek, Kalety, Kolonowskie, Zawadzkie, Dobrodzień i Tarnowskie Góry (płn. część).

Geologia i geomorfologia. Rzeźba terenu na obszarze gminy Koszęcin została ukształtowana w przeważającej mierze w plejstocenie. Na obszarze gminy, usytuowanej na północ od Górnośląskiego Zagłębia Węglowego przeważa piaszczysta równina akumulacyjna, dominuje zatem typ rzeźby fluwialnej. Powierzchnia równiny akumulacyjnej jest mało urozmaicona, a różnice wysokości względnych osiągają kilkadziesiąt metrów (najniższy punkt w dolinie Małej Panwi 246 m.n.p.m., najwyższy punkt 323 m.n.p.m. - Przysiółek Bukowiec). Subsekwentne Obniżenie Małej Panwi wytworzone jest w miękkich łupkach ilastych górnego triasu. Obniżenie wypełniają osady polodowcowe zlodowacenia Odry (piaski i gliny). Na ich powierzchni zalega pokrywa piaszczystych osadów fluwialnych terasy bałtyckiej, sięgająca do podnóża Progu Woźnickiego na północy i Garbu Tarnogórskiego na południu. Małe deniwelacje terenu oraz płytkie zaleganie nieprzepuszczalnych glin powodują występowanie licznych podmokłości. Zalegające na powierzchni piaski zostały uformowane w pola piasków eolicznych z licznymi wydymami dochodzącymi do 20 m wysokości. Powierzchnia Obniżenia Małej Panwi w obrębie analizowanego obszaru wznosi się od 250 m.n.p.m. do 290 m n.p.m. Przylegający do obniżenia od północy denudacyjny Próg Woźnicki zbudowany jest ze skał górnotriasowych. Powierzchnia garbu pokryta jest utworami czwartorzędowymi (piaskami i glinami), zerodowanymi częściowo na wyniesieniach, gdzie odsłonięte zostały zalegające niżej starsze warstwy geologiczne. Dna dolin rzecznych wypełniają głównie piaski rzeczne, mady, mułki i łąki o miąższości od kilkudziesięciu cm do kilku metrów.

Pod względem budowy geologicznej obszar gminy Koszęcin położony jest w zasięgu południowo-zachodniego krańca monokliny śląsko-krakowskiej. Na utworach paleozoicznych zalegają utwory triasu dolnego reprezentowane przez osady warstw świerklanieckich, oraz marglisto-dolomityczne utwory retu. Trias środkowy wykształcony jest jako seria wapienno dolomityczna, która w środkowej i północnej części obszaru przykryta jest łąkowemu mułowcowymi osadami triasu górnego (kajpru). W strefie Progu

Woźnickiego, na kulminacjach morfologicznych terenu występują żwirowo-piaszczyste i mułowcowe utwory jury dolnej. Pokrywowe osady czwartorzędowe reprezentowane są przez piaski, mułki i gliny zwałowe.

Podłoże utworów triasowych, występujące na głębokości od kilkudziesięciu metrów na południu do ponad 450 m na północy, zbudowane jest z silnie sfałdowanych i pociętych uskokami utworów dewonu, karbonu i permu. Są to zlepieńce i mułowce (perm), wapienie i dolomity (dewon), szarogłazy i łupki (karbon dolny).

Utwory czwartorzędowe na obszarze obniżenia dolinnego Małej Panwi - (mimo względnie płaskiej powierzchni współczesnej) wykazują duże zróżnicowanie miąższościowe - od kilku do ponad 50 m. Największą miąższość osiągają one w dolinie Małej Panwi. Kopalna dolina Małej Panwi, w zachodniej części pokrywająca się z doliną współczesną, silnie się rozgałęzia, tworząc kopalny węzeł hydrograficzny zbiegających się licznych dolinek - głęboko wciętych w górnotriasowe podłoże. W rejonie Koszęcina miąższość osadów czwartorzędowych przekracza 30 m.

Utwory czwartorzędowe w przeważającej większości wykształcone są w postaci piasków, lokalnie z przewarstwieniami żwirów w sp4gu oraz mułów piaszczystych w stropie. Na obszarze obniżenia Małej Panwi, poza strefami współczesnych dolin, występuje powszechnie jeden, a w strefach dolin kopalnych - dwa poziomy glin zwałowych. Ich miąższości są zróżnicowane, ale na ogół górny poziom nie przekracza 10 m miąższości (przeważnie 3 do 7 m), a dolny poziom osiąga 10-15 m. Poziomy glin są nieciągłe i bardzo zmienne litologicznie od glin ilastych do piaszczystych. W nielicznych profilach wiertniczych spotyka się również cienkie (do kilku metrów) warstwy ilów, towarzyszących najczęściej dolnemu poziomowi glin zwałowych. Natomiast poniżej górnej gliny zwałowej, tam gdzie nie leży ona bezpośrednio na podłożu triasowym, występuje często seria mułów piaszczystych. Uogólniając - można stwierdzić, że tam gdzie miąższość utworów czwartorzędowych przekracza 10-15 m, udział glin zwałowych i ilów w profilu pionowym wynosi od 20 do 40%.

Złóża surowców naturalnych. Na terenie gminy Koszęcin udokumentowano 8 złóż kopalni, : piaski, żwiry (KN) i surowce ilaste ceramiki budowlanej (IB), co ustalono na podstawie Rejestru Obszarów Górniczych MIDAS udostępniony przez Państwowy Instytut Geologiczny Państwowy Instytut Badawczy.

Tabela 1. Udokumentowane złoża kopalni na terenie gminy Koszęcin. MIDAS (PIG PIB)

Kod	Id	Nazwa złoża	Stan zagospodarowania kopaliny	Gmina	Opis położenia	Lata wydobycia kopalni
KN	5538	Cieszowa III	[Z] eksploatacja złoża zaniechana	Koszęcin	-	1993 - 1996

KN	2844	Rusinowice	[Z] eksploatacja złoża zaniechana	Koszęcin	Rusinowice dz. nr 148	-
IB	3702	Strzebiń	[R] złoża rozpoznane szczegółowo	Koszęcin	Strzebiń	-
IB	2991	Wierzbie	[Z] eksploatacja złoża zaniechana	Koszęcin	-	-
KN	2819	Wierzbie	[Z] eksploatacja złoża zaniechana	Koszęcin	Wierzbie	-

Na terenie gminy Koszęcin obecnie nie są zlokalizowane tereny i obszary górnicze.

Na terenie gminy Koszęcin nie znajdują się kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla.

Na terenie gminy Koszęcin nie znajdują się podziemne bezzbiornikowe magazyny substancji.

Tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi Według danych zgromadzonych przez Państwowy Instytut Geologiczny w Systemie Osłony Przeciwsuwiskowej, na terenie gminy Koszęcin nie występują aktywne osuwiska oraz tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi.

Wg Mapy Osuwisk i Terenów Zagrożonych Ruchami Masowymi, Powiat Lubliniecki (Geoprojekt Śląsk, Katowice 2011), na terenie gminy Koszęcin występuje 15 obszarów zagrożonych ruchami masowymi, w których dopuszcza się możliwość rozwoju procesów grawitacyjnego przemieszczenia się utworów geologicznych (skały, osady, zwietrzelina, gleba, grunt) w przyszłości.

Tabela 2. Zestawienie terenów zagrożonych ruchami masowymi na terenie gminy Koszęcin.

Nr w gminie Nr arkusza	Lokalizacja	1. Geologia – litologia, geneza, wiek osadów 2. Powierzchnia
1 kosz ark.17	sołectwo Sadów dolina rzeki Lublinica z jej lewostronnym dopływem bez nazwy. Odcinek między przysiółkami Blich i Podlesie	1. Dolina holocenińska wypełniona piaskami i żwirami rzeczniczymi. w skarpach erozyjnych tarasu nadzalewowego, plejstocenijskie piaski i żwiry wodnolodowcowe (taras lewy) oraz piaski i gliny deluwialne (taras prawy) 2. Powierzchnia: 15,5 ha
2 kosz ark.18	Cieszowa wyrobiska po żwirowni po obu stronach szosy do Hadry	1. w skarpach wyrobiska piaski i żwiry dolnojurajskie (lias – Warstwy Olewińskie).W koronie szosy nasypy 2. Powierzchnia: 4,3 ha
3 kosz ark.22, 27	rejon sołectwa Piłka teren Lasów Państwowych; dolina i częściowo tarasy nadzalewowe rzeki Leśnica. Odcinek od ujścia jej dopływu Bartosie do przysiółka Leśnica	1. Dolina wypełniona piaskami holocenijskiego tarasu zalewowego. Podlegający erozji brzegowej nadzalewowy taras wyższy, budują plejstocenijskie, rzeczne piaski Zlodowacenia Bałtyckiego 2. Powierzchnia: 49,5 ha
4 kosz ark.22	Rusinowice teren Lasów Państwowych; dolina i tarasy zalewowe potoku Bartosie. Odcinek o długości ca 1,5 km wzdłuż południowej granicy zabudowy wsi Rusinowice	1. Dolina wypełniona piaskami holocenijskiego tarasu zalewowego. Podlegający erozji brzegowej nadzalewowy taras wyższy, budują plejstocenijskie, rzeczne piaski Zlodowacenia Bałtyckiego 2. Powierzchnia: 11,6 ha
5 kosz ark.23	rejon sołectwa Rusinowice teren Lasów Państwowych; dolinka i tarasy nadzalewowe potoku bez nazwy. Odcinek od	1. Dolina wypełniona piaskami holocenijskiego tarasu zalewowego. Podlegający erozji brzegowej

	miejsowości Rusinowice do szosy Koszęcin-Lubliniec	nadzalewowy taras wyższy, budują plejstocenie, rzeczne piaski Złodowacenia Bałtyckiego 2. Powierzchnia: 33,4 ha
6 kosz ark.23	rejon sołectwa Rusinowice teren Lasów Państwowych; dolinka i tarasy nadzalewowe górnego odcinka potoku Bartosie między Rusinowicami i szosą Koszęcin-Lubliniec	1. Dolina wypełniona piaskami holocenu tarasu zalewowego. Podlegający erozji brzegowej nadzalewowy taras wyższy, budują plejstocenie, rzeczne piaski Złodowacenia Bałtyckiego 2. Powierzchnia: 66,6 ha
7 kosz ark.23	obszar między miejscowościami Piłka i Piasek teren Lasów Państwowych; dolina i tarasy nadzalewowe potoku Leśnica	1. Dolina wypełniona piaskami holocenu tarasu zalewowego. Podlegający erozji brzegowej nadzalewowy taras wyższy, budują plejstocenie, rzeczne piaski Złodowacenia Bałtyckiego 2. Powierzchnia: 27,4 ha
8 kosz ark.23	Koszęcin zbocza w południowej, zurbanizowanej części miejscowości	1. Iły pstry z wkładkami piaskowców i brekcjami; trias górny(retyk). w partiach przypowierzchniowych deluwia i koluwia zboczowe 2. Powierzchnia: 144,3 ha
9 kosz ark.28	rezerwat Jeleniak Mikuliny teren Lasów Państwowych; południowo zachodni stok wydmy piaszczystej	1. Zbocze wydmy zbudowanej z piasków eolicznych 2. Powierzchnia: 6,9 ha
10 kosz ark.28	wzdłuż południowych granic Koszęcina obszar Lasów Państwowych; dolina i tarasy nadzalewowe rzeki Leśnica	1. Dolina wypełniona piaskami holocenu tarasu zalewowego. Podlegający erozji brzegowej nadzalewowy taras wyższy, budują rzeczne piaski plejstocenu. 2. Powierzchnia: 15,1 ha
11 kosz ark.28	gmina Koszęcin teren Lasów Państwowych; dolina i tarasy nadzalewowe rzeki Mała Panew. Odcinek między granicami adm. powiatu Lublinieckiego i gminy Lubliniec	1. Dolina wypełniona piaskami holocenu tarasu zalewowego. Podlegający erozji brzegowej nadzalewowy taras wyższy, budują plejstocenie, rzeczne piaski Złodowacenia Bałtyckiego 2. Powierzchnia: 173,4 ha
12 kosz ark.31	Teren Lasów Państwowych nadzalewowe tarasy lewego dorzecza Małej Panwi, między Brusiekiem (gm Koszęcin), a Drutarnią (gm. Kalety)	1. Dolina wypełniona piaskami holocenu tarasu zalewowego. Podlegający erozji brzegowej nadzalewowy taras wyższy, budują plejstocenie, rzeczne piaski Złodowacenia Bałtyckiego 2. Powierzchnia: 10,2 ha
13 kosz ark.31	Teren Lasów Państwowych wydma wzdłuż granicy między gm. Tworóg, a gm. Kalety (NW od drogi z Mikołeski do Kalet)	1. Zbocze wydmy zbudowanej z piasków eolicznych 2. Powierzchnia: 2,3 ha
14 kosz ark.31	Teren Lasów Państwowych wydma wzdłuż granicy między gm. Tworoga gm. Kalety (NW od drogi z Mikołeski do Kalet)	1. Zbocze wydmy zbudowanej z piasków eolicznych 2. Powierzchnia: 13,2 ha
15 kosz ark.31	Teren Lasów Państwowych wydma na wzdłuż granicy między gm. Tworoga gm. Kalety (NW od drogi z Mikołeski do Kalet)	1. Zbocze wydmy zbudowanej z piasków eolicznych 2. Powierzchnia: 0,51 ha

Gleby. Gmina posiada stosunkowo dobre gleby. Najlepsze gleby znajdują się w rejonie Sadowia, Wierzbia. Podstawowym kierunkiem produkcji roślinnej na terenie gminy są uprawy zbóż i okopowych. W strukturze uprawy zboża zajmują około 70%, a rośliny okopowe 5% pow. gruntów ornych. Użytki zielone zostały zaliczone do 3 kompleksów glebowych (bardzo dobre i dobre - 2,8%, średnie 52,6%, słabe i bardzo słabe 44,6%). Według wskaźnika jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej (Puławy) gmina z 66,6 punktami plasuje się na wysokim, bo 9 miejscu w byłym województwie częstochowskim, a na 3 miejscu w powiecie Lublinieckim.

Zaktualizowano na rok 2015 strukturę gruntów, gdzie w Gminie Koszęcin największą powierzchnię, bo ponad połowę, zajmują grunty w IV klasie bonitacyjnej (52,3%). Są to grunty rolne o średniej przydatności rolniczej i wymagające prowadzenia intensywnej gospodarki rolnej. Kolejne pod względem powierzchni są gleby bardziej urodzajne z III klasy (27,8%). Tak zwane gleby słabe - V i VI klasy - stanowią 19,8% całej powierzchni rolnej gminy. W śladowych ilościach występują gleby i kategorii (0,06%). w przypadku użytków zielonych zdecydowana większość to tereny o IV klasie (47,3%), a następne w kolejności to III klasa (29,3%), dalej V i VI klasa (23,1%).

Tabela 3. Gleby według bonitacji. UG Koszęcin

Grunty orne			Użytki zielone		
Klasa	Powierzchnia [ha]	Powierzchnia w %	Klasa	Powierzchnia [ha]	Powierzchnia w %
I	0	0,0	I	0	0,0
II	2	0,1	II	27	1,5
IIIa	363	11,1	III	353	19,9
IIIb	543	16,2			
IVa	770	23,1	IV	591	33,5
IVb	915	27,3			
V	634	18,8	V	599	33,8
VI	113	3,4	VI	200	11,3
VIz	0	0,0	VIz	0	0,0
Razem	3 340	100	Razem	1 770	100

3.2 Uwarunkowania topoklimatyczne

Pod względem klimatycznym obszar gminy zlokalizowany jest w regionie Śląsko-Krakowskim. Zgodnie z podziałem Polski na dzielnice rolniczo-klimatyczne R. Gumińskiego (1948) analizowany obszar leży w obrębie dzielnicy częstochowsko-kieleckiej. Występującym na analizowanym terenie jednostkom geomorfologicznym odpowiadają pod względem klimatycznym odpowiednio podregiony: południowy i środkowy – Obniżenie Małej Panwi oraz północny – Garb Woźnicki. Podregion południowy i środkowy cechuje słabe zróżnicowanie warunków klimatycznych, na co zdecydowany wpływ mają pokrywające go znaczne powierzchnie leśne, duża gęstość sieci rzecznej i niewielkie zróżnicowanie powierzchni. Na klimat wpływają zarówno masy powietrza oceanicznego jak i kontynentalnego. Średnie roczne sumy opadów wynoszą ok. 700 mm (izohieta 700 mm przebiega wzdłuż doliny Małej Panwi. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi powyżej 70C (izoterma 80C przebiega na zachód od obszaru gminy), temperatura stycznia od -20C do -40C, temperatura lipca 140C. Maksymalną temperaturę (Lubliniec) zanotowano w 1994 r. 36,50C, minimalną w 1985 r. -28,40C. Przeważają wiatry zachodnie i południowo-zachodnie o umiarkowanej prędkości (3-4 m/s). Cisze stanowią w roku ok. 10 %. Średnia roczna liczba dni mroźnych wynosi 35. Czas zalegania pokrywy śnieżnej wynosi średnio ok. 50 dni.

3.3 Uwarunkowania wynikające z obecności wód powierzchniowych i podziemnych

Wody podziemne. Według podziału hydrogeologicznego Polski (Paczyński, 1993) obszar gminy Koszęcin należy do regionu śląskokrakowskiego, do subregionów: triasu śląskiego (XIII) oraz jurajskiego (XII3). Zgodnie z podziałem Polski na Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd), obszar należy do jednostki nr 116. Na badanym obszarze użytkowe poziomy wodonośne występują w obrębie trzech pięter: czwartorzędowego, jurajskiego i triasowego.

Czwartorzędowe piętro wodonośne - tworzą je utwory piaszczysto-żwirowe doliny Malej Panwi, zalegające na niewielkich głębokościach (od 2 do 4 m p.p.t.). W bezpośrednim obrębie doliny rzecznej zwierciadło ma charakter swobodny, na pozostałym obszarze, gdzie utwory czwartorzędowe zalegają pod kompleksem o niewielkiej przepuszczalności, zwierciadło jest napięte. Z uwagi na zanieczyszczenie (głównie związkami azotu i żelaza), wody czwartorzędowe nie są przedmiotem intensywnej eksploatacji, gdyż wymagają uzdatnienia. Wody tego poziomu ujmowane są nielicznymi, płytkimi ujęciami. Opisywany poziom wodonośny znajduje się w łączności hydraulicznej z wodami powierzchniowymi, zasilany jest bezpośrednio poprzez infiltracje wód opadowych.

Jurajskie piętro wodonośne - związane jest z występowaniem piaszczysto-żwirowych osadów jury dolnej. W profilu utworów serii dolnojurajskiej występuje kilka warstw wodonośnych o zmiennej litologii, rozprzestrzenieniu i miąższości. Opisywane piętro ma charakter porowy, a zwierciadło jest napięte. Wody piętra mają znaczenie marginalne, ujmowane są jedynie w północnej części gminy Koszęcin nielicznymi studniami gospodarskimi.

Triasowe piętro wodonośne - tworzą utwory węglanowe triasu środkowego i dolnego o miąższości od 150 do 200 m. Opisywane piętro wodonośne występuje w ośrodku szczelinowo-krasowym i charakteryzuje się zwierciadłem napiętym. Kompleks ten zasilany jest bezpośrednio poprzez okna hydrogeologiczne lub poprzez infiltracje z wyżej ległych warstw jurajskich i czwartorzędowych. Wody tego piętra stanowią główne źródło zaopatrzenia dla ludności gminy Koszęcin.

Zgodnie z mapą obszarów Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) wymagających szczególnej ochrony (Kleczkowski A., 1990), w obrębie gminy Koszęcin wydzielono 2 Głównie Zbiorniki Wód Podziemnych: GZWP Lubliniec-Myszków (nr 327) i GZWP Dolina kopalna Malej Panwi (nr 328).

GZWP Lubliniec-Myszków (nr 327) wydzielony został w obrębie serii węglanowej triasu. Pod względem jakościowym są to wody typu HCO₃-SO₄-Ca-Mg. Wody te należą do II i III klasy czystości, a głównymi składnikami świadczącymi o zanieczyszczeniu są żelazo i mangan. W obrębie gminy Koszęcin, ze względu na wysokie zagrożenie przenikaniem zanieczyszczeń do wód podziemnych, co spowodowane jest obecnością lokalnych wychodni wapieni środkowo-triasowych, wydzielony został obszar wymagający szczególnej ochrony tzw. Obszar Najwyższej Ochrony (ONO).

Na terenie gminy znajdują się następujące strefy ochronne obejmujące wyłącznie teren ochrony bezpośredniego ujęcia wód podziemnych, ustanowione w oparciu o art. 133 ust. 1 art. 135 ust. 1 pkt 1 i art. 14 ust. 6 pkt 2 Ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo Wodne [Dz.U. 2024 poz. 1087, tekst jedn.]:

Wodociągi gminne bazują na ujęciu w Brušku. Posiada ono określone tylko bezpośrednie strefy ochronne. Nie ma określonych stref ochrony pośredniej. Głębinowe ujęcie w Koszęcinie na Sroczej Górze obecnie nieużytkowane, pozostawione jako rezerwowe. Strefa ochronna nie jest wyznaczona.

Wody powierzchniowe. Teren gminy Koszęcin znajduje się na obszarze dorzecza Odry, w zlewisku Morza Bałtyckiego. Na obszarze gminy występuje prawobrzeżny dopływ Odry II rzędu: Mała Panew. W zlewni Małej Panwi wody prowadzą jej mniejsze dopływy III rzędu: m.in. Zimna Woda, Dubielski Potok, Lublinica, Leśnica wraz z dopływem Potok Boronowski. W zlewni Warty zlokalizowane są na północny krańcu gminy niewielkie dopływy cieku III rzędu - Liswarty.

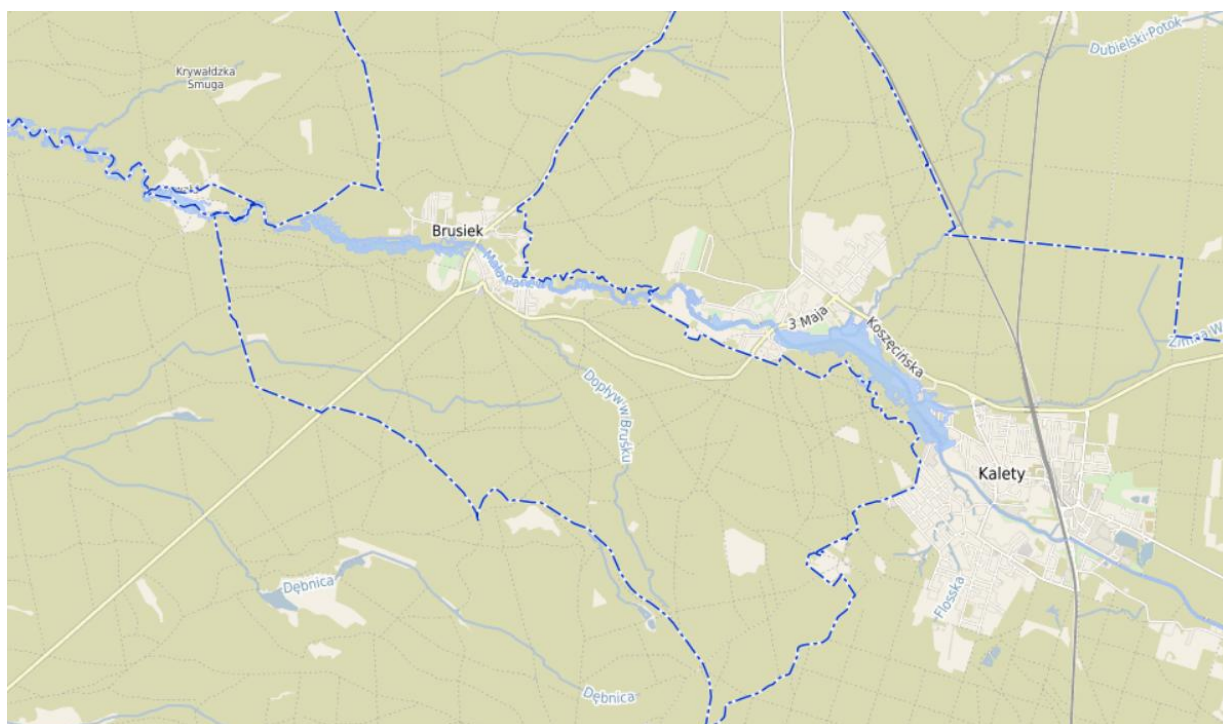
Gmina Koszęcin leży w granicach dziesięciu Jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP), które wyznaczono na podstawie „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, przyjętego Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. (Dz. U. 2023 poz. 335). Podstawę klasyfikacji stanowi Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25.06.2021 w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. 2021 poz. 1475). Są to następujące JCWP:

- Stoła od źródła do Kanara (RW600009118163),
- Liswarta do Młynówki Kamińskiej (RW6000101816191),
- Lublinica (RW60001011829),
- Mała Panew od Ligockiego Potoku do Lublinicy (RW60001118199),
- Dubielski Potok (RW600010118136),
- Leśnica (RW600010118149),
- Wilczarnia (RW6000101181529),
- Zimna Woda (RW600010118134),
- Babieniczka (RW600010118129),
- Dębinica (RW600009118168).

Tereny gminy Koszęcin są w większości terenami źródłkowymi, co powoduje, że przepływając e przez ich obszary rzeki nie stanowią większych koryt, najszerszym korytem rzecznym w gminie jest Mała Panew. Na obszarze gminy nie występują naturalne jeziora, lokalnie w powierzchniowej sieci hydrograficznej występują stawy i oczka wodne. Na uwagę zasługują dwa płytkie, zarastające stawy, położone w niecce międzywydmowej, tworzące Rezerwat Jeleniak-Mikuliny. Obecnie są to tereny torfowiskowe, a w okresie jesiennym (obserwacje terenowe przeprowadzono w warunkach suszy hydrologicznej w październiku 2011 r.) zupełnie pozbawione wody. Ponadto w sąsiedztwie omawianych stawów występuje zbiornik wodny Siewniok, odbudowany w 2003 r. z wykorzystaniem środków WFOŚiGW oraz Ekofunduszu, spełniający rolę zbiornika przeciwpożarowego, nadzorowane przez Nadleśnictwo Koszęcin. Jest to jedyny obecnie większy zbiornik wodny na terenie gminy. Ponadto w rejonie Gminnego Ośrodka Sportu i Rekreacji występują zbiorniki wodne na Leśnicy o charakterze rekreacyjnym, a w rejonie Cieszowej zalane wyrobiska po eksploatacji żwiru, stanowiące obecnie użytek ekologiczny „Żwirowiska w Cieszowej”.

Na terenie gminy Koszęcin występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Mała Panew (w sołectwie Brusiek), na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q1%).

Występujące na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zakazy i nakazy regulują przepisy odrębne: Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo Wodne [Dz.U. 2024 poz. 1087, tekst jedn.] i przepisy wykonawcze Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej oraz Ministra Inwestycji i Rozwoju z dnia 24 stycznia 2019 r. w sprawie zakresu wymagań, jakie dla obiektów budowlanych lokalizowanych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią może określać pozwolenie wodnoprawne [Dz.U. 2019, poz. 227], Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej oraz Ministra Inwestycji i Rozwoju z dnia 24 stycznia 2019 r. w sprawie zakresu wymagań oraz warunków dla planowanej zabudowy oraz planowanego zagospodarowania terenów położonych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią oraz sposobu ich ustalania [Dz.U. 2019, poz. 244].

Rysunek 3. Obszar szczególnego zagrożenia powodzią od Małej Panwi. Źródło Wody Polskie.

W przedmiotowym zakresie obowiązują także ustalenia Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry z dnia 16 listopada 2022 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 335), który wszedł w życie 24 lutego 2023 r., ustalenia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry z dnia 26 października 2022 r. (Dz. U. z 2022 r. poz. 2714), który wszedł w życie 23 marca 2023 r. oraz Planu przeciwdziałania skutkom suszy z dnia 15 lipca 2021 r. (Dz.U. 2021 poz. 1615), który wszedł w życie 18 września 2021 r.

W granicach gminy Koszęcin występują również obszary zagrożone powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat ($Q_{0,2\%}$). Obszary te, nie stanowią

obszarów szczególnego zagrożenia powodzią w myśl zapisów ustawy z dnia 20 lipca 2017r. Prawo wodne.

Ponadto, na terenie gminy Koszęcin występują urządzenia melioracji wodnych – rowy, sieci drenarskie w obrębach: Wierzbie, Cieszowa, Strzebiń.

3.4 Uwarunkowania wynikające z obecności gatunków chronionych roślin i zwierząt, obszarów chronionych, obszarów cennych przyrodniczo i walorów krajobrazowych

Na terenie gminy Koszęcin zlokalizowany jest **Park Krajobrazowy nad Górną Liswartą**. Na terenie Parku obowiązują ustalenia i zakazy wprowadzone Rozporządzeniem Nr 55/08 Wojewody Śląskiego z dnia 25 sierpnia 2008 r. w sprawie Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą” (Dz. Urz. Woj. Śląskiego nr 163 poz. 3071) oraz zapisy planu ochrony Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą” ustanowionego Uchwałą nr VI/40/3/2022 z dnia 24 stycznia 2022 r. Ogólnymi celami ochrony przyrody Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą”, są:

- 1) *zachowanie dużych kompleksów leśnych, łąk śródleśnych i nadrzecznych oraz istniejących kompleksów stawów wraz z całym bogactwem występujących tu gatunków grzybów, roślin i zwierząt, w tym zwłaszcza chronionych, rzadkich i zagrożonych oraz zbiorowisk roślinnych i siedlisk przyrodniczych;*
- 2) *zachowanie i poprawa możliwości trwałego i stabilnego funkcjonowania ekosystemów, w tym utrzymanie powiązań w obrębie Parku oraz powiązań z zewnętrznymi układami przyrodniczymi;*
- 3) *stabilizowanie i przywracanie utraconej różnorodności biologicznej na poziomie ekosystemów, siedlisk, gatunków i genotypów;*
- 4) *zachowanie walorów kulturowych i krajobrazowych, w tym elementów charakterystycznego krajobrazu kulturowego z zabytkowymi układami przestrzennymi wsi, zespołami pałacowo-parkowymi, historycznymi elementami zagospodarowania przemysłowego, alejami, zadrzewieniami śródpolnymi i historycznym układem dróg;*
- 5) *sukcesywna poprawa stanu wszystkich komponentów środowiska;*
- 6) *zrównoważone użytkowanie zasobów przyrody;*
- 7) *ograniczenie negatywnych oddziaływań na zasoby przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe Parku;*
- 8) *udostępnienie Parku dla celów turystycznych, rekreacyjnych i edukacyjnych, przy zachowaniu jego walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych.*

Do szczegółowych celów ochrony Parku należą:

- 1) *Ochrona przyrody nieożywionej i gleb;*

- 2) Ochrona zasobów wód powierzchniowych i podziemnych oraz ochrony ekosystemów wodnych;
- 3) Ochrona zbiorowisk roślinnych, w tym chronionych siedlisk przyrodniczych;
- 4) Ochrona gatunków roślin i grzybów oraz ich siedlisk;
- 5) Ochrona gatunków zwierząt i ich siedlisk;
- 6) Ochrona walorów krajobrazowych.

Rezerwat przyrody Jeleniak-Mikuliny został założony w 1957 r. w południowo-zachodniej części gminy w sąsiedztwie miejscowości Piłka Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 18 grudnia 1957 r. w sprawie rezerwatu przyrody Jeleniak Mikuliny. Zadania ochronne ustanowiono Zarządzeniem Nr 27/2022 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 30 grudnia 2022 r., w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody Jeleniak Mikuliny. Jest to obszar o powierzchni 34,75 ha, który stanowią dwa prawie całkowicie zarośnięte zbiorniki wodne. Jest to typowy rezerwat faunistyczny, powołany w celu ochrony stanowisk lęgowych ptactwa leśnego i wodnego oraz ekosystemów szuwarowych, torfowiskowych i leśnych. w wyniku specjalistycznych badań stwierdzono występowanie blisko 180 gatunków roślin naczyniowych i ponad 30 gatunków mszaków. Roślinność wodną, szuwarową, łąkową i bagienną reprezentuje 9 zespołów oraz 2 zbiorowiska roślinne. Natomiast roślinność leśną - 3 zespoły borowe. Bardzo wysokie walory florystyczne, występowanie wielu gatunków roślin rzadkich oraz interesujących zespołów szuwarowych i torfowiskowych, określają go również w rzędzie cennych rezerwatów tzw. biocenotycznych typu wodno-torfowiskowego. Rezerwat ten jest bardzo ważnym ekologicznie obszarem stanowiącym istotny element w krajobrazie wschodniej części obniżenia Małej Panwi, a zarazem jest ważnym ogniwem powiązań ekologicznych tego regionu.

Na terenie gminy Koszęcin zlokalizowano **30 pomników przyrody**:

Tabela 4. Pomniki przyrody w gminie Koszęcin. Źródło: CRFOP.

L.p.	Nr IN-SPIRE	Data utworzenia	Opis granicy	Typ tworu	Opis pomnika
1.	PL.ZI-POP.1393.P P.2407062.1235	1953-01-01	miejsowość Prądy, dz. nr: 24/1, 25, 83/2, obręb Strzebiń, obok budynku dawnego dworu	Wieloobiektowy	Dąb szypułkowy (Quercus robur) grupa (12 szt.) 336 – 501cm
2.	PL.ZI-POP.1393.P P.2407062.1236	1953-01-01	Leśnictwo Trójca, adres leśny 109, na działce o numerze ewidencyjnym 2595/20, obręb Koszęcin	Wieloobiektowy	Dąb szypułkowy (Quercus robur) grupa – (3 szt.) 440 cm, 380 cm, 387 cm.
3.	PL.ZI-POP.1393.P P.2407062.1237	1955-01-01	Sadów, ul. Powstańców Śląskich 85, działka o nr ewid. 597/8, obręb Sadów	Jednoobiektowy	Cis pospolity (Taxus baccata) pojedyncze
4.	PL.ZI-POP.1393.P P.2407062.1238	1955-01-01	Wierzbie, ul. Zamkowa 16, przy murze dawnego pałacu, działka o nr ewid. 199, obręb Wierzbie	Jednoobiektowy	Cis pospolity (Taxus baccata) pojedyncze – 118cm
5.	PL.ZI-POP.1393.P P.2407062.1239	1955-01-01	Leśnictwo Trójca, adres leśny 109p, na działce o numerze ewidencyjnym 2597/20, obręb Koszęcin	Jednoobiektowy	Sosna pospolita (Pinus sylvestris), drzewo pojedyncze, obwód 270 cm, wysokość 24 m
6.	PL.ZI-POP.1393.P P.2407062.1240	1956-01-01	Leśnictwo Trójca, adres leśny 108r, na działce o numerze ewidencyjnym 381/41, obręb Koszęcin	Jednoobiektowy	Sosna pospolita (Pinus sylvestris), drzewo pojedyncze, obwód 370 cm, wysokość 25 m
7.	PL.ZI-POP.1393.P P.2407062.1241	1956-01-01	Leśnictwo Brusiek, adres leśny 237y, na działce o numerze ewidencyjnym 52, obręb Brusiek	Jednoobiektowy	Lipa drobnolistna (Tilia cordata), drzewo pojedyncze, obwód 527 cm, wys. 21 m
8.	PL.ZI-POP.1393.P P.2407062.1242	1957-01-01	Sadów, ul. Powstańców Śląskich 81, w granicy działki o numerze ewidencyjnym 606/6, obręb Sadów	Jednoobiektowy	Cis pospolity (Taxus baccata) - pojedyncze –123cm
9.	PL.ZI-POP.1393.P P.2407062.1243	1957-01-01	Sadów, ul. Powstańców Śląskich 95, przy drodze wojewódzkiej, działka 597/11	Jednoobiektowy	Głaz narzutowy, granit czarny, obwód - 365 cm, wysokość - 170 cm
10.	PL.ZI-POP.1393.P P.2407062.1245	1957-01-01	Leśnictwo Trójca, adres leśny 109l, na działce o numerze ewidencyjnym 2595/20, obręb Koszęcin	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy (Quercus robur), drzewo pojedyncze, obwód 570 cm, wys. 23 m,
11.	PL.ZI-POP.1393.P P.2407062.1246	1957-01-01	Leśnictwo Lipowiec, adres leśny 52h, na działce o numerze ewidencyjnym 135/59, obręb Strzebiń	Wieloobiektowy	Dąb szypułkowy (Quercus robur), Sosna pospolita (Pinus sylvestris), grupa - (2 szt.) zrośnięte, obwód: 435 cm

12.	PL.ZI-POP.1393.P P.2407062. 1247	1959-01-01	Koszęcin, ul. Sobieskiego 12, na działce o numerze ewidencyjnym 1314/31, obręb Koszęcin	Jednoobiektowy	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>) - drzewo pojedyncze (kiedyś grupa 3 sztuk), obwód: 310 cm
13.	PL.ZI-POP.1393.P P.2407062. 1248	1964-02-12	Koszęcin, ul. Zamkowa 3, na działce o numerze ewidencyjnym 2314/680, obręb Koszęcin, Park pałacowy przy Zespole Pieśni i Tańca „Śląsk”	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) - obwód: 410 cm, Buk zwyczajny (<i>Fagus silvatica</i>) - obwód: 425 cm grupa - 2 szt. W 2023 zniesienie jednego drzewa
14.	PL.ZI-POP.1393.P P.2407062. 1249	1994-12-30	Leśnictwo Brusiek, adres leśny 236/237, na działkach o numerach ewidencyjnych: 52, 44, 43, 42, 262/38, obręb Brusiek,	Wieloobiektowy	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) grupa - 10 szt., obwód 265 - 430 cm
15.	PL.ZI-POP.1393.P P.2407062. 1251	1994-12-30	Leśnictwo Trójca, adres leśny 14 lb, na działce o numerze ewidencyjnym 381/41, obręb Koszęcin	Jednoobiektowy	Sosna pospolita (<i>Pinus sylvestris</i>) - drzewo pojedyncze, obwód 265 cm,
16.	PL.ZI-POP.1393.P P.2407062. 1252	1994-12-30	Leśnictwo Trójca, adres leśny 14 lb, na działce o numerze ewidencyjnym 381/41, obręb Koszęcin,	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) - drzewo pojedyncze, obwód 425 cm, wysokość 26 m
17.	PL.ZI-POP.1393.P P.2407062. 1253	1994-12-30	Leśnictwo Piłka, uroczysko „Potempowe”, adres leśny 75, na działkach o numerach ewidencyjnych: 83/9, 95/20, obręb Koszęcin.	Wieloobiektowy	Dąb bezszypułkowy (<i>Quercus petraea</i>) - 12 drzew i Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>) - 2 drzewa, grupa - 14 szt., obwody: dąb szyp. 225 - 413 cm, lipa dr. 261, 264
18.	PL.ZI-POP.1393.P P.2407062. 1254	2002-02-28	Prądy, ul. Krasickiego, pastwisko obok krzyża, na działce o numerze ewidencyjnym 1483, obręb Strzebiń	Jednoobiektowy	Dąb (<i>Quercus robur</i>) - drzewo pojedyncze, obwód 575 cm
19.	PL.ZI-POP.1393.P P.2407062. 1255	2004-08-08	Koszęcin, ul. Parkowa, uroczysko Srocza Góra, za wieżą widokową, na działce o numerze ewidencyjnym 72/4, obręb Koszęcin	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) - drzewo pojedyncze, obwód 410 cm;
20.	PL.ZI-POP.1393.P P.2407062. 1716	2002-08-21	Koszęcin, ul. Zamkowa 3, park przy ZPiTŚ, działka 2314/680	Jednoobiektowy	Kasztanowiec zwyczajny (<i>Aesculus hippocastanum</i>), obwód: 285 cm;
21.	PL.ZI-POP.1393.P P.2407062. 1717	2002-08-21	Koszęcin, ul. Zamkowa 3, park przy ZPiTŚ, działka 2314/680	Jednoobiektowy	Klon jawor (<i>Acer pseudoplatanus</i>), obwód: 285 cm;
22.	PL.ZI-POP.1393.P P.2407062. 1718	2002-08-21	Koszęcin, ul. Zamkowa 3, park przy ZPiTŚ, działka 2314/680	Jednoobiektowy	Dąb czerwony (<i>Quercus rubra</i>), obwód: 467 cm;
23.	PL.ZI-POP.1393.P P.2407062. 1719	2002-08-21	Koszęcin, ul. Zamkowa 3, park przy ZPiTŚ, działka 2314/680	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>), obwód: 370 cm

24.	PL.ZI-POP.1393.P P.2407062. 1720	2002-08-21	Koszęcin, ul. Zamkowa 3, park przy ZPiTŚ, działka 1035/59	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>), obwód: 445 cm
25.	PL.ZI-POP.1393.P P.2407062. 1721	2002-08-21	Koszęcin, ul. Zamkowa 3, park przy ZPiTŚ, działka 2314/680	Jednoobiektowy	Jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i>), obwód: 388 cm
26.	PL.ZI-POP.1393.P P.2407062. 1722	2002-08-21	Koszęcin, ul. Zamkowa 3, park przy ZPiTŚ, działka 2314/680	Jednoobiektowy	Buk zwyczajny (<i>Fagus sylvatica</i>), obwód: 335 cm
27.	PL.ZI-POP.1393.P P.2407062. 1723	2002-08-21	Koszęcin, ul. Zamkowa 3, park przy ZPiTŚ, działka 1035/59	Jednoobiektowy	Buk zwyczajny odmiana purpurowa (<i>Fagus sylvatica</i> f. <i>purpurea</i>), 300 cm
28.	PL.ZI-POP.1393.P P.2407062. 1724	2002-08-21	Koszęcin, ul. Zamkowa 3, park przy ZPiTŚ, działka 2314/680	Jednoobiektowy	Platan klonolistny (<i>Platanus xacerifolia</i>), obwód: 564 cm
29.	PL.ZI-POP.1393.P P.2407062. 1725	2009-07-01	Koszęcin, Leśnictwo Trójca Uroczysko „Bartosie” Adres leśny- 611, działka 43	Jednoobiektowy	Stanowisko liczydła górskiego (<i>Streptopopus amplexifolius</i>)
30.	PL.ZI-POP.1393.P P.2407062. 1726	1957-01-01	Sadów, ul. Powstańców Śląskich 95, w ogrodzie przy plebanii, na działce o numerze ewidencyjnym 597/11, obręb Sadów	Jednoobiektowy	Głaz narzutowy Granit czarny Obwód 425 cm Wys. 190 cm

Wg ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody *pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyśka, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie.*

Na terenie lasów państwowych znajdują się w enklawach leśnych **3 użytki ekologiczne**:

- użytk ekologiczny „Torfowisko w Strzebinu” - rozporządzenie Wojewody Śląskiego Nr 43/04 z 16 lipca 2004 r. Dz. Urz. Nr 67/04 z 26 lipca 2004 r. poz. 1996 o pow. 0,24 ha, położony w leśnictwie Dubiele oddz. 137J;
- użytk ekologiczny „Torfowisko Dubiele”, rozporządzenie Wojewody Śląskiego Nr 45/04 z 16 lipca 2004 r. Dz. Urz. Nr 67/04 z 26 lipca 2004 r. poz. 1998 o pow. 2,74, położony w Leśnictwie Dubiele oddz. 221/J, 221/K, i 222/g;
- użytk ekologiczny „Łąka Trzcionka”, rozporządzenie Wojewody Śląskiego Nr 46/04 z 16 lipca 2004 r. Dz. Urz. 67/04 z 26 lipca 2004 r. poz. 1999, o pow. 8,53 ha położony w Leśnictwie Piaszek oddz. 83/I i 84/d.

Choć korytarze ekologiczne nie stanowią formy ochrony przyrody, postrzegane są za bardzo ważne elementy sieci Natura 2000, gdyż umożliwiają przemieszczanie się organizmów (w szczególności migrujących) między poszczególnymi siedliskami. Utrzymanie korytarzy i właściwe gospodarowanie w ich obrębie może mieć istotne znaczenie dla ochrony siedlisk i gatunków na obszarach Natura 2000, dlatego w planowaniu przestrzennym należy wziąć je pod uwagę. Zachowanie drożności i ciągłości korytarzy jest kluczowe dla zachowania spójności sieci.

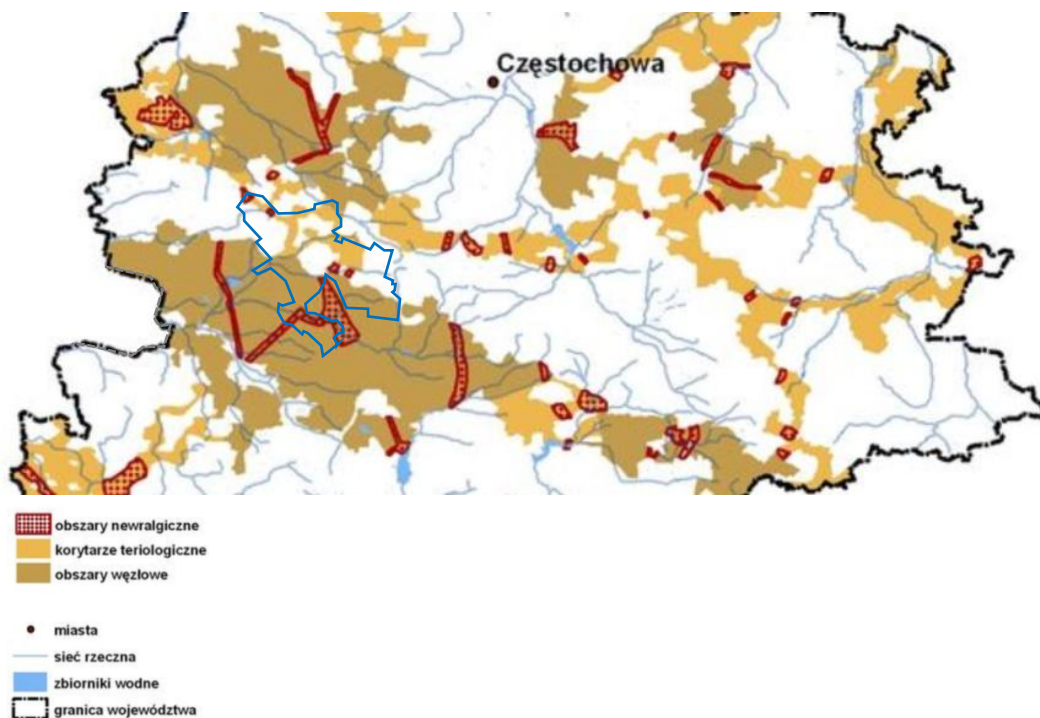
Powiązanie wewnętrzne i zewnętrzne gminy z elementami systemu krajowego realizowane jest przez zespół korytarzy europejskiej sieci ekologicznej ECONET oraz ostoj przyrody CORINE. Inicjatywa utworzenia europejskiej sieci ekologicznej ECONET (European ECOlogical NETwork), zgłoszona na Konferencji w Maastricht (9-12.12.1993 r.), została w Polsce podjęta i zrealizowana w roku 1995 (Liro 1995). Sieć ta składa się z dwóch podstawowych elementów:

- obszarów węzłowych - jednostka ponadekosystemalna, wyróżniająca się z otoczenia bogactwem ekosystemów o charakterze zbliżonym do naturalnego, seminaturalnych i antropogenicznych, ekstensywnie użytkowanych, bogatych w gatunki specyficzne dla tradycyjnych agrocenoz.
- korytarzy ekologicznych - struktury przestrzenne, które umożliwiają rozprzestrzenianie się gatunków pomiędzy obszarami węzłowymi oraz terenami do nich przylegającymi.

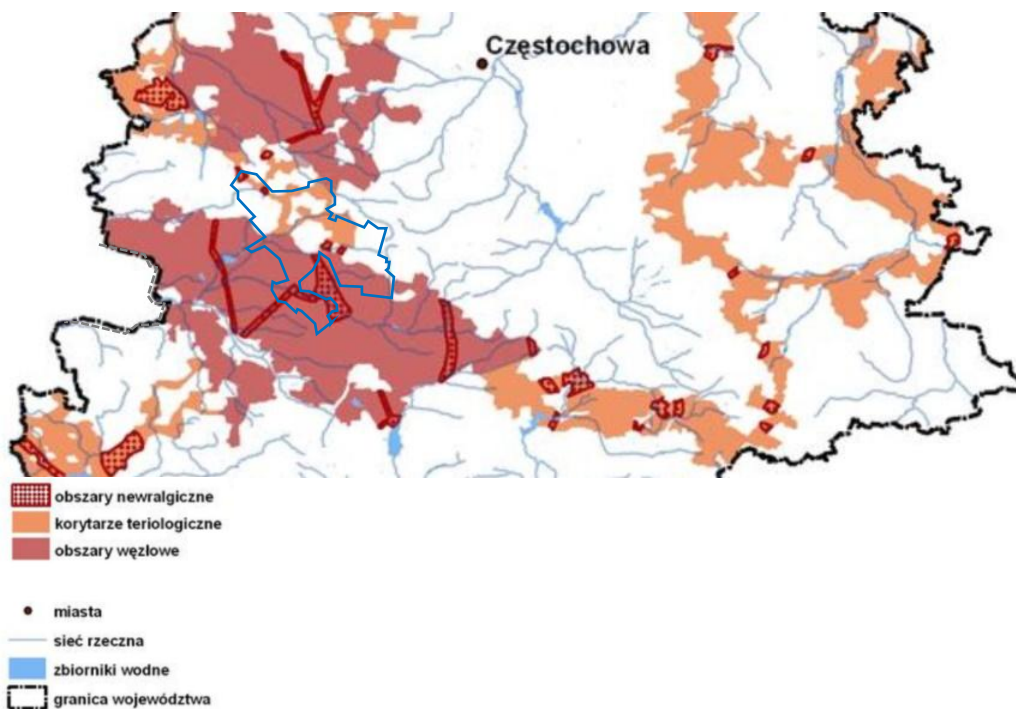
Program CORINE, którego realizację na terenie Unii Europejskiej rozpoczęto w 1985 roku, ma na celu stworzenie spójnego systemu informacji o środowisku przyrodniczym, opartego na standardach przyjętych w UE. W ramach programu gromadzona jest informacja przyrodnicza, konieczna do realizacji priorytetowych zadań i określenia kierunków wspólnej polityki, dotyczącej ochrony środowiska w państwach członkowskich UE. Na początku lat dziewięćdziesiątych, program objął swym zasięgiem także kraje Europy Środkowej. W Polsce program CORINE realizowany jest w trzech działach tematycznych: CORINE Land Cover (użytkowanie ziemi), CORINE Air Pollution (poznanie głównych źródeł zanieczyszczenia powietrza i rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń) oraz CORINE Biotopes (identyfikacja, inwentaryzacja i opis miejsc, których ochrona jest szczególnie istotna dla zachowania dziedzictwa przyrodniczego Europy). Ostoja CORINE jest obszarem lądowym lub wodnym, stanowiącym pewną całość funkcjonalną z punktu widzenia populacji zwierząt, roślin czy siedlisk, które były kryterium i motywacją do wyodrębnienia danej ostoj. Typowanie ostoj odbywa się w oparciu o jednolity system kryteriów, na podstawie wspólnych list gatunków i siedlisk. Listy gatunków uwzględniają gatunki objęte Konwencją Berneńską, zamieszczone na czerwonej liście IUCN oraz w czerwonych księgach poszczególnych krajów. Lista siedlisk obejmuje siedliska wrażliwe i/lub reprezentatywne, istotne dla zachowania pełnego dziedzictwa przyrodniczego Europy. Na terenie gminy znajdują się dwie ostoje krajowe CORINE, do których zaliczyć należy:

- Dolinę Małej Panwi nr 472 o łącznej powierzchni 3 909 ha, która wyznaczona została w celu ochrony siedlisk ptaków.

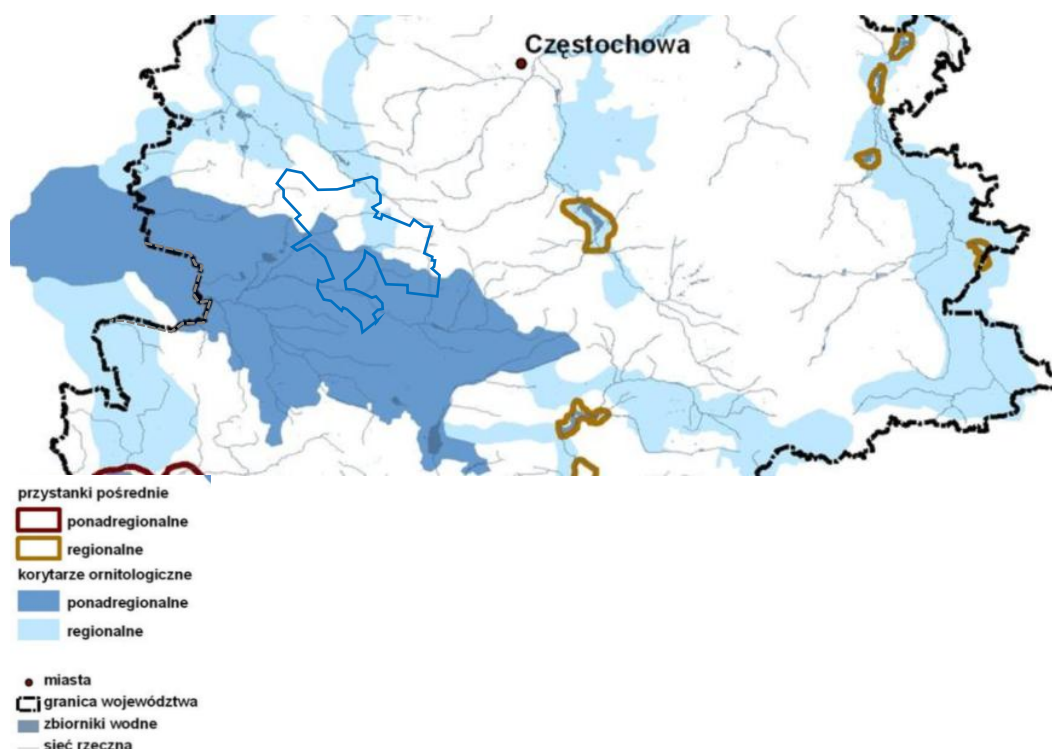
- Obszar Lasów Lublinieckich nr 474 o łącznej powierzchni 57 768 ha wyznaczony w celu ochrony siedlisk fauny.

Rysunek 5. Korytarze dla ssaków kopytnych w województwie śląskim.

Rysunek 6. Korytarze ekologiczne dla ssaków drapieżnych w województwie śląskim.

Rysunek 7. Korytarze ornitologiczne w województwie śląskim.

Dla Województwa Śląskiego, w tym dla gminy Koszęcin, został sporządzony Audyt krajobrazowy województwa śląskiego, który został przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego nr VII/12/2/2025 z 17 marca 2025 r. .

Na terenie gminy Koszęcin wyróżniono dwa **krajobrazy priorytetowe**:

- Krajobraz 895 „Jeleniak-Mikuliny” (kod 24-341.28-007) o powierzchni 145,48 ha – położony w całości na terenie gminy Koszęcin;
- Krajobraz 897 „Mała Panew-Krywałd” (kod 24-341.28-010) o powierzchni 54,09 ha – położony w gminach: Koszęcin, Lubliniec i Tworóg;

Krajobraz 895 „Jeleniak-Mikuliny”. Krajobraz priorytetowy - bagienno-łąkowy – głównie bezleśny, z dominacją szuwarów i torfowisk obejmujący kompleks stawowo-torfowiskowy Jeleniak-Mikuliny w obrębie Lasów Lublinieckich.

Walory przyrodnicze. Kompleks wodno-torfowiskowo-szuwarowy związany z obecnością zanikającego dużego zbiornika wodnego. Chroniony w Rezerwacie przyrody Jeleniak-Mikuliny. Występują zbiorowiska roślinności wodnej, bagiennej i szuwarowej oraz torfowiskowej. Miejscami na obrzeżach również lasów olsowych i borów bagiennych. Jest to ważna ostoja ptaków, w tym żurawia. Kluczowy obszar koncentracji płazów i innych gatunków związanych z terenami bagienno-wodnymi. Obszar koncentracji

ok. 10 gatunków roślin chronionych i rzadkich. Ostoja bioróżnorodności w otaczającym krajobrazie lasów, głównie o charakterystyce lasów gospodarczych z dominującą sosną.

Walory kulturowe. Dawny krajobraz leśno-stawowy i łąkowy w naturalnych przekształceniach związanych z zanikiem użytkowania stawowego.

Fizjonomia krajobrazu. Krajobrazy o typowo leśno-bagiennych i szuwarowo-torfowiskowych, wysokich walorach fizjonomicznych. Zróżnicowana ekspozycja widokowa wnętrza dawnego kompleksu stawowego zależna od stopnia wykształcenia się spontanicznych zadrzewień i lasów zasłaniających widok. Brak istotnych negatywnych dominant krajobrazowych, słaba ekspozycja czynna i bierna, urządzony punkt widokowy na staw na grobli w zachodniej części jednostki.

Rekomendacje i wnioski przeciwdziałające zagrożeniom w zakresie ochrony i kształtowania środowiska abiotycznego:

- Zachowanie i właściwe wyeksponowanie osobliwych form rzeźby terenu związanych z układem hydrograficznym.
- Ograniczenie odpływu wód metodami naturalnymi, a gdzie jest to uzasadnione również technicznymi, celem zwiększenia retencji wodnej krajobrazowej, z uwzględnieniem konieczności ochrony innych walorów przyrodniczo-krajobrazowych, w szczególności rezerwatu przyrody Jeleniak - Mikuliny.
- Zachowanie i właściwe kształtowanie systemu zasilania i odprowadzania wód ze stawów uwzględniające ochronę torfowisk oraz borów bagiennych, a także realizację celów ochrony rezerwatu przyrody.

Rekomendacje i wnioski przeciwdziałające zagrożeniom w zakresie ochrony i kształtowania ekosystemów, ich zespołów oraz struktury ekologicznej krajobrazu:

- Przeciwdziałanie naturalnej lub przyspieszonej przez człowieka sukcesji ekologicznej zbiorowisk nieleśnych, w tym przeciwdziałanie zarastaniu torfowisk i stawów.
- Ekstensywne użytkowanie istniejących stawów, w tym ochrona walorów florystycznych i faunistycznych ze szczególnym uwzględnieniem koncentracji ptaków wodno-błotnych.
- Pozostawianie drzew obumierających i martwych, zwłaszcza starych drzew liściastych oraz dziuplastych, z wyjątkiem sytuacji stwarzających zagrożenie dla ludzi lub mienia.
- Zachowanie starodrzewi na groblach, niestwarzających zagrożenia dla gospodarki stawowej.

Rekomendacje i wnioski przeciwdziałające zagrożeniom w zakresie osadnictwa, architektury, kompozycji, ładu przestrzennego oraz walorów estetycznych:

- Uwzględnienie w nowo sporządzanych aktach planowania przestrzennego, dokumentach strategicznych i programowych oraz w decyzjach administracyjnych potrzeby ochrony walorów przyrodniczych, kulturowych i fizjonomicznych, w tym opisanych w charakterystyce krajobrazu.
- Niedopuszczanie do realizacji nowej zabudowy poza niezbędnymi elementami systemów transportowych, gospodarki stawowej i rekreacyjno-wypoczynkowej z uwzględnieniem na terenie rezerwatu jedynie tych obiektów, które dopuszcza plan ochrony i przepisy odrębne.
- Ochrona walorów fizjonomicznych: punktów i ciągów widokowych oraz powiązanych z nimi cennych fizjonomicznie elementów ekspozycji biernej, w tym opisanych w charakterystyce krajobrazu i wskazanych na załączniku kartograficznym.
- Niedopuszczanie do umieszczania tablic i urządzeń reklamowych.

Rekomendacje i wnioski przeciwdziałające zagrożeniom w zakresie warunków akustycznych, sanitarnych, zapachowych i innych:

- Tworzenie stref buforowych wzdłuż brzegów cieków i zbiorników wodnych o szerokości co najmniej 5 m, poprzez odstąpienie od ich użytkowania i umożliwienie naturalnej sukcesji roślinności rodzimej, z wyłączeniem cennych siedlisk łąkowych wymagających ekstensywnego użytkowania.

Krajobraz 897 „Mała Panew-Krywałd”. Krajobraz priorytetowy - bagienno-łąkowy – głównie bezleśny, z dominacją szuwarów i torfowisk obejmujący śródleśny odcinek doliny Małej Panwi na terenie gmin Lubliniec, Tworóg i Koszęcin z kompleksami szuwarów, zbiorowisk wodnych, nadrzecznych łęgów i łąk. Obejmuje nieuregulowany, naturalnie meandrujący odcinek rzeki o wysokich walorach krajobrazowych.

Walory przyrodnicze. Położony w Obniżeniu Górnej Małej Panwi fragment doliny Małej Panwi obejmujący koryto rzeki Mała Panew o naturalnym, silnie meandrującym przebiegu oraz sąsiedztwo dna doliny. Dolina charakteryzuje się zróżnicowaną morfologią z licznymi starorzeczami oraz zakolami. Mała Panew jest jedną z najbardziej naturalnych rzek nizinnych regionu. Istniejące starorzecza są miejscem rozrodu wielu gatunków płazów i ptactwa wodnego. Na brzegach fragmentarycznie zachowały się drzewostany grądowe i olszowe w częściowo przekształcone. Do siedlisk przyrodniczych obecnych w jednostce zaliczają się starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*, nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników *Ranunculon fluitantis*, zmiennowilgotne łąki trzęślicowe *Molinion*, niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie *Arrhenatherion elatioris*), górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, lasy grądowe *Tilio cordatae- Carpinetum betuli* oraz łąkowe jesionowo – olszowe *Fraxino – Alnetum*. Siedliska łąkowe w postaci zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych oraz łąk świeżych występują w dużym rozproszeniu. Część tego typu siedlisk zlokalizowana jest w wypłyconych starorzeczach i terasach zalewowych.

Do rzadkich i chronionych gatunków należą bocian biały, bocian czarny, dzięcioł czarny, dzięcioł średni, dzięcioł zielonosiwy, gąsiorek muchołówka białoszyja, muchołówka mała, lerka, zimorodek żuraw, bóbr europejski, wydra, kumak nizinny, żółw błotny. W granicach jednostki 2 pomniki przyrody.

Walory kulturowe. Obszar wyznaczony ze względu na walory przyrodnicze, bez istotnych walorów kulturowych. Na Małej Panwi organizowane są spływy kajakowe. Obszar zagrożony prowadzeniem gospodarki leśnej.

Fizjonomia krajobrazu. Zwarty krajobraz leśny o bardzo wysokich walorach fizjonomicznych obejmujący krawędzie doliny rzecznej. Nieuregulowana, meandrująca Mała Panew ulega naturalnym procesom rzeczny, erozyjnym i akumulacyjnym powodującym zmiany kształtu koryta i brzegów rzeki oraz przyległych przyległe obszarów zalewowych. Mozaikę siedlisk tworzą wyspy oraz ławice żwiru, piasku i mułu w strefie przybrzeżnej, a także strome, pionowe brzegi i wyrwy brzegowe. Skarpy nadrzeczne sięgają od 1 do 4 m wysokości. Wysokie walory fizjonomiczne, ale słabe możliwości ekspozycyjne (brak dróg i szlaków, wysoki stopień zalesienia).

Rekomendacje i wnioski przeciwdziałające zagrożeniom w zakresie ochrony i kształtowania środowiska abiotycznego:

- Niedopuszczanie do regulacji koryta Małej Panwi.
- Zachowanie osobliwych form rzeźby terenu zboczy doliny, koryta i starorzeczy rzeki Mała Panew, w tym uniemożliwienie zniszczenia naturalnego charakteru tych form geomorfologicznych.

Rekomendacje i wnioski przeciwdziałające zagrożeniom w zakresie ochrony i kształtowania ekosystemów, ich zespołów oraz struktury ekologicznej krajobrazu:

- Zachowanie struktury krajobrazu typowego dla obszaru łąkowo-leśnej doliny, w szczególności ekosystemów szuwarów, łąk, pastwisk, muraw, nadrzecznych łągów, naturalnych koryt cieków, okresowych i stałych zbiorników wodnych.
- Ekstensywne użytkowanie istniejących łąk i pastwisk oraz przywracanie do ekstensywnego użytkowania dawnych trwałych użytków, które uległy zaoraniu lub porzuceniu.
- Pozostawianie drzew obumierających i martwych, zwłaszcza starych drzew liściastych oraz dziuplastych, z wyjątkiem sytuacji stwarzających zagrożenie dla ludzi lub mienia.
- Zwiększanie udziału starodrzewi w ekosystemach leśnych w ramach prowadzonej zrównoważonej gospodarki leśnej.
- Niezalesianie terenów otwartych.

- Uwzględnienie konieczności zachowania naturalnych walorów przyrodniczych ekosystemów oraz tradycyjnej struktury przestrzennej krajobrazu przy prowadzeniu działalności rekreacyjno-sportowej, w tym związanej ze spływami kajakowymi.
- Ograniczanie barier migracyjnych dla flory i fauny metodami przyrodniczymi i technicznymi, właściwymi do istniejących uwarunkowań.
- Zachowanie połączeń ekologicznych w krajobrazie, w tym wyłączenie z zabudowy korytarzy ekologicznych.

Rekomendacje i wnioski przeciwdziałające zagrożeniom w zakresie osadnictwa, architektury, kompozycji, ładu przestrzennego oraz walorów estetycznych:

- Uwzględnienie w nowo sporządzanych aktach planowania przestrzennego, dokumentach strategicznych i programowych oraz w decyzjach administracyjnych potrzeby ochrony walorów przyrodniczych, kulturowych i fizjonomicznych, w tym opisanych w charakterystyce krajobrazu.
- Niedopuszczanie do realizacji nowych obiektów budowlanych poza obiektami małej architektury związanymi z funkcją rekreacyjno-wypoczynkową oddalonymi od koryta rzeki o minimum 20 m, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej.
- Ochrona walorów fizjonomicznych naturalnego krajobrazu doliny rzecznej z unikatowymi walorami fizjonomicznymi nieuregulowanej, stosunkowo dużej rzeki nizinnej: punktów i ciągów widokowych oraz powiązanych z nimi cennych fizjonomicznie elementów ekspozycji biernej, w tym opisanych w charakterystyce krajobrazu.
- Niedopuszczanie do umieszczania tablic i urządzeń reklamowych.

Rekomendacje i wnioski przeciwdziałające zagrożeniom w zakresie warunków akustycznych, sanitarnych, zapachowych i innych:

- Zachowanie stref buforowych zieleni naturalnej, w tym nadrzecznych szuwarów, ziołorośli i lasów oraz zadrzewień lęgowych, wzdłuż brzegów Małej Panwi i zbiorników wodnych.

Rekomendacje i wnioski dotyczące obiektów i obszarów proponowanych do objęcia ochroną prawną:

- Ustanowienie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Dolina Małej Panwi”.

Ponadto na terenie gminy wskazano dwa **obszary cenne przyrodniczo**:

Dolina Małej Panwi;

Lasy Obniżenia Małej Panwi.

*Tabela 5. Obszary cenne przyrodniczo wskazane na terenie gminy wraz z proponowanymi działaniami.
Źródło: Audyt krajobrazowy województwa śląskiego.*

Lp.	Nazwa	Działanie	Syntetyczne uzasadnienie	Dodatkowe informacje	Gmina(-y)
4	Dolina Małej Panwi	Ustanowienie Zespołu Przyrodniczo - Krajobrazowego	Cenne walory przyrodnicze i fizjonomiczne. Ponadregionalny korytarz ekologiczny (dla dużych ssaków – obszar węzłowy, dla ptaków, korytarz spójności). Zapewnienie prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej	Teren m.in. w obrębie krajobrazów priorytetowych ID 32, 897. Obejmuje dolinę nieuregulowaną, meandrującą Małą Panwi, ulegającą naturalnym procesom rzeczynym, erozyjnym i akumulacyjnym powodującym zmiany kształtu koryta i brzegów rzeki oraz przyległych przyległe obszarów zalewowych. Mozaikę siedlisk tworzą wyspy oraz ławice żwiru, piasku i mułu w strefie przybrzeżnej, a także strome, pionowe brzegi i wywry brzegowe. Skarpy nadrzeczne sięgają od 1 do 4 m wysokości. Z doliny widok na zwarte ściany lasów sąsiadujących jednostek	Kalety, Koszęcin, Krupski Młyn, Lubliniec, Tworóg
10	Lasy Obniżenia Małej Panwi	Ustanowienie Obszaru Chronionego Krajobrazu	Cenne walory przyrodnicze i fizjonomiczne. Funkcje wodochronne i glebochronne, Ponadregionalny korytarz ekologiczny (dla dużych ssaków - obszar węzłowy i ptaków, częściowo korytarz spójności)	Teren w obrębie obszaru węzłowego korytarza ekologicznego "Lasy Lublinieckie". Stanowi nawiązanie do obszaru chronionego krajobrazu woj. opolskiego „Lasy Stobrowsko – Turawskie	Kalety, Koszęcin, Koziągłowy, Krupski Młyn, Lubliniec, Miasteczko Śląskie, Ożarów, Pawonków, Siewierz, Tarnowskie Góry, Tworóg, Woźniki

3.5 Uwarunkowania wynikające z jakości powietrza atmosferycznego

Podstawowym źródłem zanieczyszczeń powietrza w gminie Koszęcin jest emisja toksycznych substancji z lokalnych przyzakładowych kotłowni i pieców węglowych używanych w gospodarstwach domowych. Takie lokalne systemy grzewcze i piece domowe nie posiadają urządzeń ochrony powietrza atmosferycznego. Wielkość emisji z tych źródeł jest trudna do oszacowania i wykazuje zmienność sezonową wynikającą z sezonu grzewczego. Spala się w nich różnego rodzaju materiały odpadowe, w tym odpady komunalne, które są źródłem emisji dioksyn, gdyż proces spalania jest niepełny i zachodzi w stosunkowo niskich temperaturach. Zanieczyszczenia z tego rodzaju źródła zawierają znaczne ilości popiołu (ok. 20%), siarki (1-2%) oraz azotu (1%). Rodzaje oraz źródła zanieczyszczeń powietrza zestawiono w poniższej tabeli.

Wykonana klasyfikacja stref za 2018 rok potwierdziła występujące w poprzednich latach w strefie śląskiej przekroczenia dopuszczalnych i docelowych poziomów stężeń ozonu, pyłu zawieszonego PM10 i

PM_{2,5} oraz benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀. Wyniki wskazują na nadal istotny wpływ na jakość powietrza atmosferycznego tzw. „niskiej emisji” związanej z systemami ogrzewania i produkcji c.w.u.

Tabela 6. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń w 2018 roku, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi – klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C). Źródło: Stan Środowiska w Województwie Śląskim. Raport 2020. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Departament Monitoringu Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Katowicach.

Kod strefy	Nazwa strefy	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	C _O	O ₃	PM ₁₀	Pb	As	Cd	Ni	BaP	PM _{2.5}
PL2405	strefa śląska	A	A	A	A	C	C	A	A	A	A	C	C

Pod kątem ochrony roślin, w strefie śląskiej, stwierdzono brak przekroczeń wartości dopuszczalnych dla tlenków azotu i dwutlenku siarki (klasa A) oraz przekroczenie poziomu docelowego i poziomu celu długoterminowego dla ozonu (klasa C).

3.6 Uwarunkowania wynikające ze stanu klimatu akustycznego

Hałas definiuje się jako wszystkie niepożądane, nieprzyjemne, dokuczliwe lub szkodliwe drgania mechaniczne ośrodka sprężystego oddziałujące na organizm ludzki. Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2025, poz. 647 z późn. zm.), podstawowe pojęcia z zakresu ochrony przed hałasem są następujące:

- emisja - wprowadzane bezpośrednio lub pośrednio energie do powietrza, wody lub ziemi, związane z działalnością człowieka (takie jak hałas czy wibracje),
- hałas - dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16.000 Hz,
- poziom hałasu - równoważny poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB).

Oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, zgodnie z art. 117 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2025, poz. 647 z późn. zm.). W rozumieniu ustawy ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności na utrzymaniu poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie, oraz zmniejszeniu poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

W związku ze stwierdzoną uciążliwością akustyczną hałasów komunikacyjnych Państwowy Zakład Higieny opracował skalę subiektywnej uciążliwości zewnętrznych tego rodzaju hałasów. Zgodnie z dokonaną klasyfikacją uciążliwość hałasów komunikacyjnych zależy od wartości poziomu równoważnego LAeq i wynosi odpowiednio:

- mała uciążliwość $L_{Aeq} < 52$ dB
- średnia uciążliwość $52 \text{ dB} < L_{Aeq} < 62$ dB
- duża uciążliwość $63 \text{ dB} < L_{Aeq} < 70$ dB
- bardzo duża uciążliwość $L_{Aeq} > 70$ dB

Kryteria dopuszczalności hałasu drogowego określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2014 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014, poz. 112). Dla rodzajów terenu, wyróżnionych ze względu na sposób zagospodarowania i pełnione funkcje (tj. tereny zabudowy mieszkaniowej, tereny szpitali, szkoły, tereny rekreacyjno – wypoczynkowe i uzdrowiska), ustalono dopuszczalny równoważny poziom hałasu L_{AeqD} w porze dziennej i L_{AeqN} w porze nocnej. Podstawą określenia dopuszczalnej wartości poziomu równoważnego hałasu dla danego terenu jest zaklasyfikowanie go do określonej kategorii, o wyborze której decyduje sposób jego zagospodarowania. Dla hałasu drogowego, dopuszczalne wartości poziomów hałasu wynoszą w porze dziennej – w zależności od funkcji terenu – od 50 do 65 dB, w porze nocnej 45–56 dB. Dopuszczalne poziomy hałasu, w zależności od przeznaczenia terenu, zestawiono w tabeli poniżej.

Zgodnie z art. 117 ust. 1 ustawy Poś, oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ) na podstawie wyników pomiarów poziomów hałasu określonych wskaźnikami hałasu $LDWN$ i LN , z uwzględnieniem pozostałych danych, w szczególności demograficznych oraz dotyczących sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu. Zgodnie z programem PMŚ na lata 2016 – 2020 w odniesieniu do obszarów, na których obowiązkowe mapy akustyczne nie były wykonywane, wioś miał realizować obligatoryjnie badania hałasu drogowego i hałasu przemysłowego. W miarę potrzeb i możliwości organizacyjno-technicznych badania te mogły zostać rozszerzone o badania innego rodzaju hałasu tj. kolejowego lub lotniczego. Państwowy Monitoring Środowiska opiera się na art. 26, 112b, 113, 117, 118a, 120, 120a, 148, 149, 176, 177 i 179 ustawy POŚ wraz z towarzyszącymi rozporządzeniami.¹

¹ Raport o zanieczyszczeniu środowiska hałasem wg. stanu na 31 XII 2018 r. Ocena roczna. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Warszawa 2019.

Tabela 7. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku wyrażone wskaźnikami L_{DWN} i L_N , które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem.

Rodzaj terenu	Dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A w dB			
	Drogi lub linie kolejowe		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
	L_{DWN}	L_N	L_{DWN}	L_N
	przedział czasu odniesienia równy wszystkim			
	dobom w roku	porom nocy	dobom w roku	porom nocy
Tereny zabudowy mieszkaniowej jedno-rodzinnej Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży Tereny domów opieki społecznej Tereny szpitali w XXXch	64	59	50	40
Tereny zabudowy mieszkaniowej wielo-rodzinnej i zamieszkania zbiorowego Tereny mieszkaniowo-usługowe Tereny rekreacyjno – wypoczynkowe Tereny zabudowy zagrodowej	68	59	55	45

Głównym źródłem hałasu na terenie Gminy pozostaje komunikacja samochodowa. W latach 2017-2018 na terenie województwa śląskiego przebadano łącznie ponad 55 km dróg w 69 punktach pomiarowych, zarówno w porze dnia jak i porze nocy. Zdecydowana większość przeprowadzonych badań związana była z realizacją zadań Państwowego Monitoringu Środowiska. Oceny klimatu akustycznego dokonano na podstawie uzyskanych wyników pomiarów poziomów hałasu wyrażonych wskaźnikami długookresowymi (wyznaczonymi dla okresu roku) L_{DWN} i L_N oraz L_{AeqD} i L_{AeqN} – do ustalenia i kontroli warunków korzystania ze środowiska w odniesieniu do jednej doby tzw. wskaźnikami krótkookresowymi.

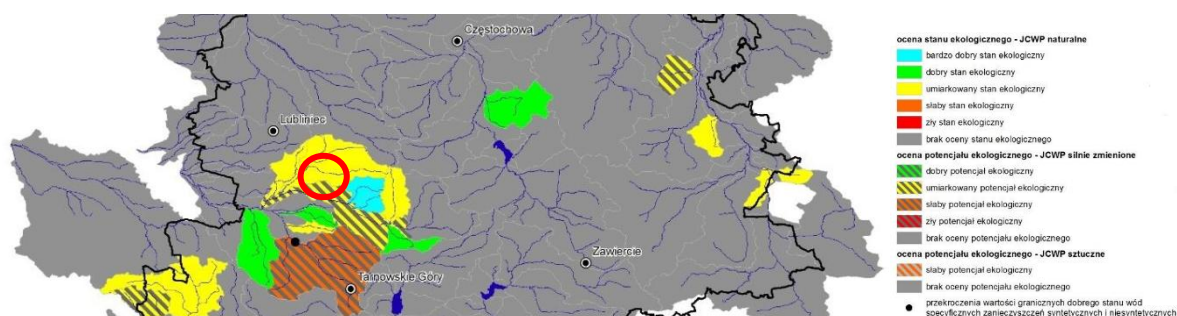
3.7 Uwarunkowania wynikające z jakości wód

W 2018 roku, zgodnie z Programem Państwowego Monitoringu Środowiska województwa śląskiego na lata 2016-2020, realizowano zadanie pn. badania i ocena stanu rzek, w tym zbiorników zaporowych. Celem zadania było dostarczenie informacji o stanie wód rzecznych i zbiorników zaporowych wyznaczonych jako jednolite części wód powierzchniowych (jcw) w ramach trzeciego cyklu gospodarowania wodami trwającego od 2016 do 2021 roku. Badaniami rzek i zbiorników zaporowych objęto 159 punktów pomiarowych. Badania rzek prowadzono w 148 punktach pomiarowo - kontrolnych, w tym 85 zlokalizowanych było na jcw naturalnych, 63 na jcw sztucznych i silnie zmienionych. Badania zbiorników zaporowych prowadzono w 11 punktach pomiarowo - kontrolnych.

W 2018 roku wody o bardzo dobrym i dobrym stanie/potencjale ekologicznym sklasyfikowano w dorzeczu Wisły w Salamonice, Wodzie Ujsolskiej, Juszczyńce, Ponikwii w zlewni Soły, Leśnicy (dopływ Brennicy) oraz zbiorniku Goczałkowice. W dorzeczu Odry bardzo dobry i dobry stan/potencjał ekologiczny

wystąpił w Zimnej Wodzie, Dubielskim Potoku, Zacharowskim Rowie, Liganzji i Dębiniicy w zlewni Małej Panwi, w Wierzbniku, Potoku z Kamienia i Dopływie spod Ochojca w zlewni Rudy, a także w Młynówce Kuczobskiej w zlewni Liswarty i Dopływie spod Choronia w zlewni Warty.

Obszar planu charakteryzuje umiarkowany stan ekologiczny wód powierzchniowych. Stan chemiczny jcw p rzecznych za 2018 rok nie był badany na obszarze objętym MPZP.

Rysunek 8. Klasyfikacja stanu i potencjału ekologicznego jcw p rzecznych za 2018 rok (źródło: PMŚ, Stan Środowiska w Województwie Śląskim. Raport 2020. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Departament Monitoringu Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Katowicach).

Największe zagrożenia dla gospodarki wodnej w województwie śląskim stanowią m.in.: przemysł, odprowadzanie ścieków nieoczyszczanych, a także zanieczyszczenia pochodzące z obszarów rolniczych, stawów rybnych czy składowisk odpadów.

3.8 Uwarunkowania wynikające z jakości gleb

Gleby na terenie Gminy Koszęcin narażone są na zanieczyszczenie metalami ciężkimi, których największymi źródłami jest transport samochodowy, emisja pyłów oraz ścieków komunalnych i osadowych. Z uwagi na fakt, iż z biegiem lat na terenie gminy można zaobserwować sukcesywną redukcję obszarów objętych działalnością rolniczą, zagrożenia jakości gleb z niej wynikającej można traktować jako marginalne.

Wspomniana redukcja obszarów objętych działalnością rolniczą przyczynia się do ograniczenia oddziaływania rolnictwa na środowisko glebowe i wodne. Brak stosowania środków służących do nawożenia gleby, a także brak jej mechanicznego przekształcania wpływa pozytywnie na stan gleby na terenie omawianej gminy. Należy jednak zaznaczyć, iż przekształcając dawne obszary rolnicze na tereny np. pod zabudowę, zmianie ulegnie także sposób oddziaływania na środowisko. Prognozowany rozwój budownictwa mieszkalnego na terenie Gminy Koszęcin prowadzić będzie do zwiększenia presji na środowisko. Do oddziaływań zaliczyć możemy np. emisję zanieczyszczeń do powietrza, powstających w wyniku produkcji energii cieplnej w przydomowych kotłowniach. Wraz z rozwojem budownictwa mieszkaniowego

należy pamiętać o rozwoju sieci kanalizacyjnej, w celu minimalizacji oddziaływania na środowisko glebowe i wodne.

3.9 Uwarunkowania wynikające z obecności obiektów emitujących promieniowanie elektromagnetyczne

Dopuszczalne poziomy elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego, dla pól stałych oraz zmiennych o częstotliwości 50 Hz i o częstotliwości od 0,001 do 300 000 MHz zostały określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. 2003, poz. 192).

Dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, rozporządzenie ustala odrębną wartość składowej elektrycznej pola w wysokości 7 V/m.

Dla pozostałych terenów, na których przebywanie ludzi jest dozwolone bez ograniczeń, rozporządzenie ustala wysokość składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego o częstotliwości 50 Hz w wysokości 10 kV/m, natomiast składowej magnetycznej w wysokości 60 A/m. Ponadto rozporządzenie określa:

- dopuszczalne poziomy elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego;
- metody kontroli dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych;
- metody wyznaczania dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych, jeżeli w środowisku występują pola elektromagnetyczne z różnych zakresów częstotliwości.

W latach 2017- 2018 na terenie województwa śląskiego przeprowadzono pomiary monitoringowe w 90 punktach pomiarowych (po 45 na rok) zlokalizowanych na terenach podzielonych na trzy kategorie:

- obszar A – centralne dzielnice lub osiedla miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tys.,
- obszar B – pozostałe miasta,
- obszar C – tereny wiejskie.

Wartość średnia [w przedziale częstotliwości 100 kHz – 3 GHz] dla punktu pomiarowego w Koszęcinie (kategoria C), w roku 2017 wynosiła 0,1 V/m, przy poziomie dopuszczalnym 7 V/m.

Oznacza to, że stan środowiska pod względem poziomu pola magnetycznego należy uznać za dobry.

IV. EKOFIZJOGRAFICZNE UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO OBSZARU GMINY

Ograniczenia występują na następujących terenach i ich otoczeniu:

- Ograniczenia wynikające z konieczności ochrony zasobów środowiska przyrodniczego i krajobrazu występują w granicach obszarów objętych formami ochrony przyrody ustanowionych na podstawie Ustawy o ochronie przyrody, łącznie, z obszarami Natura 2000. Z mocy ustawy, największym reżimem ochronnym charakteryzują się parki narodowe oraz rezerваты przyrody (rezerwat „Jeleniak Mikuliny”). Odmienny charakter niż pozostałe formy ochrony przyrody mają obszary Natura 2000 (nieobecne na terenie Gminy) – ograniczenia w tych obszarach wynikają z występowania i potrzeb ochrony zagrożonych lub bardzo rzadkich gatunków roślin i zwierząt oraz charakterystycznych siedlisk przyrodniczych, mających znaczenie dla ochrony różnorodności przyrodniczej kontynentu europejskiego.
- Grunty rolne, zwłaszcza w rejonach wysokotowarowych upraw rolnych, wymagają ochrony przed nadmierną chemizacją – obowiązuje ustawowy obowiązek stosowania nawozów w sposób, które nie powoduje zagrożeń dla zdrowia ludzi i zwierząt oraz dla środowiska.
- Ograniczenia w zakresie funkcji produkcyjnej lasów związane są w szczególności z potrzebą ochrony wód, gleb, walorów rekreacyjnych w granicach i w otoczeniu dużych miast, drzewostanów nasiennych lub ostoi zwierząt i stanowisk roślin podlegających ochronie gatunkowej, a także walorów uzdrowiskowych. Funkcje ochronne w opisanym zakresie pełnią lasy ochronne.
- Ograniczenia w zagospodarowaniu terenów wynikają z potrzeb ochrony zasobów wodnych ujęć wód powierzchniowych i podziemnych. Na obszarze województwa zwiększony reżim ochronny obowiązuje we wszystkich ustanowionych strefach ochrony bezpośredniej ujęć wody oraz strefach pośredniej ochrony ujęć wody.
- Ograniczenia w zagospodarowaniu (w tym zasadniczo ustawowy zakaz budowy obiektów budowlanych), dotyczą obszarów szczególnego zagrożenia powodzią.
- Zagrożenia dla krajobrazu, bioróżnorodności, wód, rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, dotyczą zwłaszcza najbardziej atrakcyjnych terenów turystycznych regionu - wynikają z suburbanizacji i rozpraszania się zabudowy. Dla wymienionych obszarów należy podejmować działania mające na celu zahamowanie niekorzystnych z punktu widzenia środowiska procesów związanych z niepożądaną i nadmierną urbanizacją.
- Ograniczenia związane z możliwością wystąpienia uciążliwości i zagrożeń środowiska występują w otoczeniu cmentarzy (strefy sanitarne), urządzeń i sieci gazowych (w strefach kontrolowanych), napowietrznych linii elektroenergetycznych o napięciu znamionowym 110kV, rurociągów przesyłowych (DN250, DN225 - w tzw. strefach bezpieczeństwa).

Pozostałe typy obiektów i terenów, na których występowałyby konieczność ochrony zasobów środowiska lub na których (w sąsiedztwie których) występowałyby uciążliwości i zagrożenia środowiska nie występują na terenie gminy.

V. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI I GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO

5.1. Cele uchwalenie Planu Ogólnego

Ujęty w ustawie dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (opublikowana w Dzienniku Ustaw z dnia 24 sierpnia 2023 r.) „plan ogólny” zastąpił dotychczas istniejące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Celem wprowadzenia do ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym nowego aktu pod nazwą „plan ogólny” była konieczność uporządkowania przestrzeni geograficznej poprzez zwiększenie kontroli nad wydawaniem decyzji o warunkach zabudowy, a tym samym zlikwidowanie przeznaczania nadmiernej ilości terenów pod zabudowę i wyeliminowanie chaosu urbanistycznego.

Plan ogólny określa:

- strefy planistyczne,
- gminne standardy urbanistyczne,
- obszary uzupełnienia zabudowy,
- obszary zabudowy śródmiejskiej.

Plan ogólny ponadto zawiera ustalenia dotyczące ochrony i kształtowania środowiska naturalnego.

Obowiązujące Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Koszęcin zostało uchwalone uchwałą nr 684/LXIII/2023 Rady Gminy Koszęcin z dnia 14 czerwca 2023 r. (zmiana, uchwalono tekst jednolity).

Ze względu na umiarkowane zapotrzebowanie na nową zabudowę, wynoszącą 2 591 mieszkańców, co wynika z niewielkiego tylko przyrostu liczby mieszkańców gminy w perspektywie 20 lat (wzrost do 12 362 mieszkańców z 11 807 w roku 2023) oraz dużą podaż terenów przeznaczonych pod zabudowę w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, w Planie Ogólnym dokonano tylko niezbędnych korekt w układzie stref planistycznych, **nie wprowadzając zasadniczych zmian ani dużych zwartych, nowych terenów inwestycyjnych.**

Oznacza to, że w gminie Koszęcin nie wyznacza się nowych stref planistycznych, w których możliwa jest realizacja zabudowy mieszkaniowej (SJ, SW, SZ) na pozostałych obszarach gminy, tzn. na terenach nieprzeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową w obowiązujących planach miejscowych,

faktycznie już zabudowanych budynkami mieszkalnymi lub w obszarach uzupełnienia zabudowy (OUZ) .

5.2. Kierunki polityki przestrzennej wyznaczone w Planie Ogólnym

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów [Dz.U. 2023, poz. 2758] w planie miejscowym muszą zostać obowiązkowo określone strefy planistyczne oraz gminne obszary urbanistyczne. Ustawodawca przewidział możliwość uwzględniania następujących stref planistycznych:

- strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną (SW);
- strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ);
- strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową (SZ);
- strefa usługowa (SU);
- strefa handlu wielkopowierzchniowego (SH);
- strefa gospodarcza (SP);
- strefa produkcji rolniczej (SR);
- strefa infrastrukturalna (SI);
- strefa zieleni i rekreacji (SN);
- strefa cmentarzy (SC);
- strefa górnictwa (SG);
- strefa otwarta (SO);
- strefa komunikacyjna (SK).

*Tabela 8. Powiązanie obszarów o wyznaczonych funkcjach użytkowych ze strefami planistycznymi.
Opracowanie własne.*

Funkcje użytkowe	Strefy planistyczne
mieszkaniowa	strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną (SW);
	strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ);
	strefa usługowa (SU);
	strefa handlu wielkopowierzchniowego (SH);
przemysłowa	strefa gospodarcza (SP);
	strefa górnictwa (SG);
Rolnicza	strefa produkcji rolniczej (SR);
	strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową (SZ);
wypoczynkowo-rekreacyjna	strefa zieleni i rekreacji (SN);
Leśna	strefa otwarta (SO);
uzdrowiskowa	-
infrastruktury i komunikacji	strefa infrastrukturalna (SI);
	strefa komunikacyjna (SK).
	strefa cmentarzy (SC);

Tereny preferowane dla realizacji funkcji mieszkaniowych. Budownictwo mieszkaniowe oraz usługi mogłyby być realizowane na wszystkich terenach, za wyjątkiem terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi, szczególnego zagrożenia powodziowego, gruntów rolnych o wysokich klasach bonitacyjnych i terenów leśnych. Tereny preferowane do wszelkich funkcji związanych ze stałym pobytem ludzi, a zwłaszcza dla funkcji mieszkaniowych i usługowych (usługi komercyjne i publiczne) to te, które oprócz korzystnych warunków geologiczno-gruntowych i wodnych, posiadają dobre warunki topoklimatyczne i bioklimatyczne. Te cechy fizjograficzne stanowią gwarancję niskiego kosztu realizacji i utrzymania obiektów budowlanych. Oznacza to kontynuację zabudowy w terenach już zurbanizowanych, w szczególności uzupełnienia zabudowy.

Pozostałe tereny posiadające niekorzystne uwarunkowania geologiczne, narażone na powódzie, posiadające niekorzystne warunki topoklimatyczne i bioklimatyczne, nie powinny być rozważane jako tereny rozwoju budownictwa i usług. Wydzielając tereny do rozwoju funkcji mieszkaniowych i infrastruktury niezbędnej do ich funkcjonowania należy uwzględnić takie zagrożenia pochodzenia antropogenicznego jak hałas (komunikacyjny i przemysłowy) zanieczyszczenia wód i powietrza oraz natężenie pola elektromagnetycznego a także ryzyko awarii przemysłowych.

Na terenach pełniących funkcje użytkowe mieszkalnictwa zlokalizowane powinny być przede wszystkim następujące strefy planistyczne:

- strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną (SW);
- strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ);
- strefa usługowa (SU);

Dopuszcza się lokalizację stref innych, w szczególności infrastruktury i komunikacji oraz wypoczynkowo-rekreacyjnej. Nie zaleca się ko-lokalizacji strefy gospodarczej.

Tereny preferowane do lokalizacji funkcji przemysłowej. Dla celów realizacji funkcji przemysłowych, wytwórczych i górnictwa należałoby wykorzystać istniejące tereny przemysłowe, a także nowe - w ramach restrukturyzacji i przebudowy istniejących obiektów oraz pozyskania terenów po obiektach likwidowanych i wyburzanych (zagospodarowywanie tzw. *brown fields*) lub rewitalizowanych. W przypadku realizacji tego typu obiektów funkcjonalnych, ich lokalizacja wymaga szczegółowych ustaleń w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, wspieranych przez procedury ocen oddziaływania na środowisko.

Na terenach pełniących funkcje użytkowe przemysłu zlokalizowane powinny być przede wszystkim następujące strefy planistyczne:

- strefa gospodarcza (SP);

Dopuszcza się lokalizację stref innych, w szczególności infrastruktury i komunikacji oraz handlu wielkopowierzchniowego i usług. Nie zaleca się lokalizacji strefy z zabudową mieszkaniową i zieleni przeznaczonej pod rekreację.

Tereny preferowane dla rozwoju funkcji rolniczej i leśnej. Istniejące tereny leśne położone na obszarze gminy powinny pozostać w użytkowaniu leśnym, łącząc funkcje ochronne i gospodarcze z funkcją przyrodniczą, jako węzły lokalnego systemu przyrodniczego gminy.

Występujące na terenie gminy grunty rolne, w szczególności o najwyższym potencjale produkcyjnym, stanowiące ważny element struktury przestrzennej gminy, powinny pozostać w dotychczasowym użytkowaniu. Ich przeznaczenie na cele inne niż rolne dopuszczalne winno być tylko w przypadku wykazania wyższej efektywności ekonomicznej (np. w wypadku zabudowy zagrodowej i produkcji rolnej), w sytuacji zaistnienia wyższych potrzeb rozwojowych lub realizacji ważnych funkcji publicznych.

Na terenach pełniących funkcje użytkowe rolnicze i leśne zlokalizowane powinny być przede wszystkim następujące strefy planistyczne:

- strefa produkcji rolniczej (SR);
- strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową (SZ);
- strefa otwarta (SO);

Dopuszcza się lokalizację stref innych, w szczególności infrastruktury i komunikacji oraz wypoczynkowo-rekreacyjnej a także mieszkaniowych. Nie zaleca się lokalizacji strefy gospodarczej i górnictwa. Zgodnie z ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2024, poz. 82) szczególnej ochronie przed przeznaczaniem na cele nierolnicze podlegają użytki rolne o klasach bonitacyjnych I-III, gleby pochodzenia organicznego oraz wszystkie grunty leśne.

W ramach dodatkowego profilu dla stref otwartych, znajdujących się **poza obszarami form ochrony przyrody (Park Krajobrazowy wraz z otuliną, Rezerwat Przyrody)** oraz **poza obszarami krajobrazów priorytetowych**, dopuszczono tereny elektrowni słonecznej, tereny elektrowni geotermalnej czy tereny elektrowni wodnej.

Tereny preferowane dla rozwoju funkcji rekreacyjno-wypoczynkowej. Tereny preferowane do rozwoju funkcji rekreacyjno-turystycznych w granicach gminy to tereny otwarte i lesiste.

Ze względu na ogólnie wysoką ocenę walorów krajobrazowych, należy uznać, że praktycznie cały teren gminy może takie funkcje pełnić. Ze względu na konieczność zapewnienia dostępu do walorów przyrodniczych i krajobrazowych dla turystów, niezbędna infrastruktura będzie zapewniona w ramach następujących stref planistycznych:

- strefa infrastrukturalna (SI);
- strefa komunikacyjna (SK).

Dodatkowo, rozwój turystyki pobytowej, letniskowej oraz zapewnienie dostępu do infrastruktury społecznej w postaci zieleni urządzonej realizowany będzie w ramach następujących stref:

- strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ);
- strefa zieleni i rekreacji (SN);
- strefa otwarta (SO);

Dopuszcza się lokalizację stref innych, w szczególności infrastruktury i komunikacji oraz strefa produkcji rolniczej i wielofunkcyjnej z zabudową zagrodową. Nie zaleca się lokalizacji strefy gospodarczej i górnictwa.

Tereny preferowane do pełnienia funkcji infrastrukturalnych. Sieć infrastruktury technicznej i komunikacyjnej na terenie gminy została w znacznej części już ustalona. Zmiany będą mieć przede wszystkim związek z modernizacją i doskonaleniem technicznym, rzadziej z nowymi przebiegami infrastruktury liniowej. Lokalizacja tych funkcji powinna być realizowana w oparciu o przepisy odrębne, ze szczególnym uwzględnieniem ograniczeń wynikających z ochrony przyrody i krajobrazu oraz terenów mieszkalności.

Na terenie gminy nie wydzielono funkcji i stref uzdrowiskowych.

Do terenów, których użytkowanie i zagospodarowanie, powinno być podporządkowane potrzebom zapewnienia prawidłowego funkcjonowania środowiska i zachowania różnorodności biologicznej zaliczają się:

- obszary objęte siecią ekologiczną, w formie płatów i korytarzy;
- obszary funkcjonujące w systemie obszarów chronionych;
- obszary leśne;
- obszary nieleśne (wybrane).

Obszary objęte siecią ekologiczną, w formie płatów i korytarzy. Na terenie gminy wskazano następujące korytarze:

- Korytarz ekologiczny rangi krajowej Bory Stobrawskie” GKPdC-12, stanowiącym część Korytarza Południowo-Centralnego (KPdC)
- Międzynarodowy korytarz spójności obszarów chronionych „Mała Panew”;
- Korytarze migracji ssaków kopytnych i ssaków drapieżnych „Lasy Lublinieckie” z obszarami węzłowymi;
- Ponadlokalny korytarz migracji ptaków „Lasy Lublinieckie”.

Użytkowanie i zagospodarowanie terenów w obrębie płatów ekologicznych wiąże się z potrzebą ochrony cennych siedlisk, kompleksów leśnych przed defragmentacją. Użytkowanie i zagospodarowanie terenów w korytarzach ekologicznych odbywać się powinno z zachowaniem funkcji korytarzy, jako obszarów umożliwiających migrację gatunków (jest to podstawa do zachowania różnorodności biologicznej) oraz wzmacniających cały system obszarów chronionych. Wzmocnienie następuje przez zapewnienie łączności pomiędzy obszarami chronionymi, w tym w formie obszarów Natura 2000 – w tym zakresie istnieje pozytywny wpływ korytarzy ekologicznych na spójność sieci Natura 2000 – pomimo, iż obszary sieci Natura 2000 nie zostały wskazane na terenie gminy.

Obszary funkcjonujące w systemie obszarów chronionych. W systemie obszarów chronionych gminy wskazano 22 pomniki przyrody ożywionej i nieożywionej. Niezbędne jest dostosowanie zasad zagospodarowania i użytkowania do potrzeb ochrony wynikającej z wartości przyrodniczej i krajobrazowej obiektów chronionych.

Obszary leśne. Lasy, obok wysokiej bioróżnorodności, wyróżniają się istotną rolę w kształtowaniu struktur ekologicznych przestrzeni przyrodniczej. Elementami tych struktur są płaty i korytarze ekologiczne. W celu ochrony powierzchni lasów należy stosować zasadę minimalizowania zmian przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne, zgodnie z ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2024, poz. 82). W ramach użytkowania i zagospodarowania lasów ważne jest odtwarzanie zniekształconych i zdegradowanych ekosystemów w celu uzyskania zgodności z siedliskiem potencjalnym, zachowanie enklaw roślinności nieleśnej, cieków, zbiorników wodnych, mokradeł, torfowisk i wydmy. Wzbogacanie różnorodności biologicznej lasów może nastąpić przez wprowadzanie odpowiednich dla typu lasu gatunków roślin i zwierząt, pozostawianie martwego drewna, ochronę starych i dziuplastych drzew, kształtowanie stref przejściowych - ekotonów. Ważnym kierunkiem działań są zalesienia.

Gleby cenne przyrodniczo. Gleby wytworzone z materii organicznej w warunkach nadmiernego uwilgotnienia, mające duży wpływ na regulację stosunków wodnych: mułowe, torfowe, murszowe i murszowate, wymagające ograniczenia przeznaczenia na cele nie rolnicze i nieleśne zgodnie z ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2024, poz. 82).

Obszary nieleśne. Tereny o charakterze półnaturalnym użytkowanych jako łąki, pastwiska, tereny zadrzewione i zakrzewione, ciek i naturalne zbiorniki wodne.

VI. OCENA WPŁYWU USTALEŃ PLANU OGÓLNEGO NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA

6.1. Analiza i ocena wpływu rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych na środowisko

Obszar gminy to tereny o bardzo dużym zróżnicowaniu, od obszarów leśnych i seminaturalnego terenu łąk i pastwisk po zabudowę miejską. Ustalenia projektu Planu Ogólnego nie wprowadzają zasadniczej zmiany w charakterze zagospodarowania gminy, co uwarunkowane jest dużą podażą terenów inwestycyjnych (w szczególności przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową) w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obowiązujących na terenie gminy.

Projekt Planu Ogólnego, dostosowując najważniejszy dokument planistyczny gminy do obowiązującego porządku prawnego w niewielkim stopniu ingeruje w istniejące ustalenia, jednocześnie realizując wnioski ekofizjograficzne oraz wymagania i rekomendacje dokumentów strategicznych i planistycznych szczebla wyższego, a w szczególności Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego (2020).

Ze względu na lokalizację i charakter planowanego przeznaczenia poszczególnych stref planistycznych, główne komponenty środowiska w zadzie nie ulegną ani trwałej zmianie ani zmniejszeniu. Ograniczenia w zabudowie i lokalizacji przedsięwzięć innych niż związanych z dotychczas prowadzoną działalnością produkcyjną, usługową, rolniczą, leśną, wodną nie będą negatywnie oddziaływać na środowisko. Ponadto zapisy Planu Ogólnego pozwalają nie tylko zachować istniejący stan środowiska w strefach zurbanizowanych (strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową i zagrodową) ale także wskazują na działania i wprowadzają ograniczenia służące poprawie stanu środowiska w tych strefach.

Zgodność zapisów Planu Ogólnego z wojewódzkimi dokumentami planistycznymi, planami miejscowymi oraz zbieżność z kierunkami zagospodarowania zawartymi w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Koszęcin powoduje, że nie prognozuje się zwiększonego wpływu ustaleń Planu Ogólnego i wskazanych tam powiązań funkcjonalno-przestrzennych na środowisko przyrodnicze i kulturowe oraz krajobraz gminy. Ustalenia Planu Ogólnego nie zwiększają intensywności przyszłej zabudowy ponad dokonane już uprzednio ustalenia, dopuszczalne inwestycje w strefach otwartych poza przestrzennymi formami ochrony przyrody i ich otulinami w postaci elektrowni słonecznych, elektrowni wiatrowych oraz biogazowni będą mieć wpływ na lokalne środowisko oraz, co bezspeczne – na krajobraz gminy. Biogazownie mogą potencjalnie zagrażać jakości powietrza atmosferycznego, wiatraki – szlakom migracji ptaków oraz jakości klimatu akustycznego, a elektrownie solarne, co nie zostało potwierdzone, ale nadal stanowi przedmiot analiz, może potencjalnie wpływać na szlaki migracji ptaków oraz – poprzez tworzenie lokalnych wysp ciepła – na lokalne łańcuchy pokarmowe.

Dopuszczenie możliwości realizacji instalacji OZE na terenach otwartych (poza przestrzennymi formami ochrony przyrody i obszarami cennymi krajobrazowo) nie oznacza automatycznie realizacji tych inwestycji na terenach rolnych, łąk i pastwisk oraz wzdłuż cieków wodnych. Realizacja tych inwestycji, wymagać będzie procedur administracyjnych związanych z uzyskaniem pozwoleń na ich realizację, włącznie z uzyskaniem decyzji środowiskowych.

Pomimo zdiagnozowanego ryzyka, zrównoważony rozwój gminy wymaga zapewnienia w Planie Ogólnym przestrzennych możliwości rozwoju, tworzenia miejsc pracy, wytwarzania energii itp. Pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych, pomimo ryzyka lokalnego niekorzystnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze, per saldo, pozwala na lepsze godzenie interesu gospodarczego i potrzeb rozwojowych i cywilizacyjnych z potrzebami w zakresie ochrony środowiska niż korzystanie z tradycyjnych źródeł energii opartych o paliwa kopalne (do czasu zaspokojenia potrzeb energetycznych społeczeństwa z innych, jeszcze „czystszych” źródeł).

6.2 Wpływ ustaleń Planu Ogólnego na elementy środowiska we wzajemnym powiązaniu

Ustalenia zapisane w Planie Ogólnym będą wpływać (pozytywnie/negatywnie) na stan środowiska przyrodniczego na tym obszarze. Pod uwagę wzięto prognozowane oddziaływanie wyznaczonego w Planie Ogólnym przeznaczenia terenu na takie elementy środowiska, jak: różnorodność biologiczna, ludzie, zwierzęta, rośliny, woda, powietrze, powierzchnia ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne.

Wpływ na gleby i powierzchnię ziemi

Tereny gminy są częściowo zainwestowane. Kierunki zagospodarowania przewidziane w Planie Ogólnym dają możliwość rozwoju funkcji mieszkaniowej (Strefy SW, SJ, SZ) oraz stref związanych z aktywnością gospodarczą (strefy SU, SP) ze strefami komunikacji i infrastruktury (SK, SI, SC) oraz produkcji rolniczej (SR), zieleni i rekreacji (SN) i wreszcie otwartej (SO), jako tej, w której dopuszczalna ingerencja w stan istniejący jest najmniejsza.

Zgodnie z zapisami PZP WS 2020+ dla wiejskiego obszaru funkcjonalnego dla którego wskazano w szczególności zasadę ochrony obszarów o wysokim potencjale glebowym przed ich nierolniczym użytkowaniem zrezygnowano z dopuszczenia do zainwestowania terenów, na których występują gleby chronione, tj. użytki rolne klasy I-III (strefy: 7SN, 8SN, 9SN, 27SN, 7SO, 9SO, 20SO, 64SU, 82SU, 83SU).

W związku z możliwymi uzupełniającymi działaniami inwestycyjnymi (w strefach z zabudową mieszkaniową, infrastruktury, komunikacji czy działalności gospodarczej) przekształceniu ulegnie rzeźba terenu w wyniku prowadzonych prac ziemnych przygotowujących tereny na posadowienie nowej zabudowy lub innych obiektów. Rozwój planowanej funkcji może spowodować możliwość pojawienia się lokalnych ognisk zanieczyszczeń gleb. Ustalenia Planu Ogólnego nie spowodują ponadprzeciętnego zagrożenia dla środowiska glebowego ani wzmożenia ryzyka dla środowiska glebowego, ze względu na brak znaczących zmian intensyfikujących proces inwestycyjny w Gminie.

Wpływ na wody powierzchniowe i podziemne

Wody powierzchniowe stanowią w gminie stanowią ważny punkt odniesienia dla realizowanych i planowanych działań inwestycyjnych, co wynika z konieczności utrzymania odpowiedniego poziomu ochrony hydrosfery. Zarówno działania ochronne względem wód (powierzchniowych i podziemnych) jak i związane z ochroną przeciwpowodziową (nie tylko na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią) zostały uwzględnione w projekcie Planu Ogólnego. Dlatego też nie prognozuje się zwiększenia presji na wody powierzchniowe i podziemne w związku z zagospodarowaniem przestrzennym Gminy.

Wpływ na powietrze atmosferyczne

Na obszarze Gminy ilość obiektów emitujących substancje do powietrza nie będzie znacząco rosła wraz z rozwojem zabudowy mieszkaniowej czy obiektów i budynków infrastruktury i związanych z aktywnością gospodarczą. Realizacja poszczególnych funkcji wskazanych w opracowaniu ekofizjograficznymi a wynikających z uwarunkowań przyrodniczo-kulturowych, istniejącego zagospodarowania oraz z dotychczas obowiązujących dokumentów planistycznych, nie ulegnie zasadniczej zmianie. Źródłem emisji nadal pozostanie komunikacja oraz ogrzewanie (niestety nadal w większości indywidualne i oparte na procesie spalania). Tak jak dotychczas, w niesprzyjających warunkach atmosferycznych możliwe jest okresowe przekroczenie dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń powietrza, zwłaszcza w okresie warunków inwersyjnych, mgły.

Również potencjalna lokalizacja biogazowni w strefie otwartej (SO) może przyczyniać się do lokalnego zwiększania zanieczyszczenia środowiska - w głównej mierze metanem i siarkowodorem – niemniej nie przewiduje się jednak przekroczenia dopuszczalnych norm na terenach otwartych o dużym potencjale przewietrzania.

Wpływ na klimat akustyczny

Największym źródłem hałasu w Gminie pozostaje komunikacja. Układ komunikacyjny w Gminie w zasadzie nie ulegnie dużym zmianom, pozostanie oparty o dwie drogi wojewódzkie nr 906 i 907. Zapisy Planu Ogólnego przejmują dotychczasowe ustalenia planów miejscowych i Studium. Stąd też, pomimo

prawdopodobnego zwiększania się natężenia ruchu pojazdów, na terenie gminy, nie prognozuje się jednak przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu komunikacyjnego.

Hałas generowany przez elektrownie wiatrowe – ze względu na rozległość propagacji fali dźwiękowej generowanej na poziomie osi wirnika – może być uciążliwy w dużym promieniu od wieży. Uciążliwość, dla mieszkańców wiąże się także z obecnością infradźwięków w hałasie generowanym przez te urządzenia. Biorąc jednak pod uwagę obowiązujące przepisy odrębne dotyczące budowy elektrowni wiatrowych należy uznać że uciążliwości te dotyczyć będą jedynie ludzi w miejscach ich pobytu czasowego.

Wpływ na świat roślinny i zwierzęcy

Na terenie gminy występują liczne gatunki zwierząt kręgowych i bezkręgowych, co zostało także potwierdzone wskazaniem korytarzy ekologicznych (do rangi krajowej włącznie) oraz obecnością rezerwatu przyrody „Jeleniak Mikuliny” i trzech użytków ekologicznych dedykowanych ochronie ekosystemów wodno-łądowych.

W związku z uchwaleniem Planu Ogólnego, nie zwiększy się w stosunku do stanu obecnego, możliwość wprowadzania nowej zabudowy i nowych obiektów na tereny do tej pory nie zainwestowane. Zapisy Planu Ogólnego wprowadzają minimalny udział powierzchni aktywnej biologicznie, pozwoli na utrzymanie obecnego poziomu bioróżnorodności na terenie Gminy.

Tabela 9. Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej w poszczególnych strefach planistycznych. Źródło: Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów

Strefy planistyczne	Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%]
strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną (SW)	30%
strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ)	30%
strefa usługowa (SU)	30%
strefa handlu wielkopowierzchniowego (SH)	30%
strefa gospodarcza (SP)	20%
strefa górnictwa (SG)	-
strefa produkcji rolniczej (SR)	30%
strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową (SZ)	30%
strefa zieleni i rekreacji (SN)	50%
strefa otwarta (SO)	-
strefa infrastrukturalna (SI)	20%
strefa komunikacyjna (SK)	-
strefa cmentarzy (SC)	30%

W ramach dodatkowego profilu dla stref otwartych (SO), znajdujących się poza obszarami form ochrony przyrody (Park Krajobrazowy wraz z otuliną, Rezerwat Przyrody) oraz poza obszarami krajobrazów priorytetowych, dopuszczono tereny elektrowni słonecznej, tereny elektrowni geotermalnej czy tereny elektrowni wodnej.

Również otulina Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą” została uwolniona od strefy usługowej 84SU, 16SU), co pozwoliło na pełne wpisanie się Planu Ogólnego w cele ochrony Parku Krajobrazowego, tj.; zachowanie dużych kompleksów leśnych, łąk śródleśnych i nadrzecznych oraz istniejących kompleksów stawów wraz z całym bogactwem występujących tu gatunków, utrzymanie istniejącej powierzchni, a tam gdzie będzie to możliwe przywrócenie siedlisk hydrogenicznych i hydrofilnych, utrzymanie właściwego funkcjonowania ekosystemów wodnych, zachowanie elementów rodzimej różnorodności biologicznej środowisk wodnych, w tym szczególnie cennych i zagrożonych gatunków roślin i zwierząt, zachowanie na obszarach użytkowanych rolniczo: miedz i okrajków, ekotonów i innych stref przejściowych oraz drobnych zbiorników wodnych i obszarów podmokłych, utrzymanie wysokiej różnorodności krajobrazu z dużym udziałem ekotonów, warunkującej bogactwo i różnorodność zgrupowań zwierzęcych.

Dla obszarów cennych przyrodniczo (wskazanych w PZP WS 2020+) zapewniono:

- Wzmocnienie funkcji przyrodniczej korytarzy ekologicznych poprzez ograniczanie ich zainwestowania, usuwanie istniejących barier oraz kształtowanie struktur przestrzennych sprzyjających migracji gatunków; Utrzymanie ciągłości przestrzennej i funkcjonalnej przyrodniczych obszarów prawnie chronionych i korytarzy ekologicznych w tym w obszarze dolin rzecznych;
- Planowanie inwestycji z uwzględnieniem ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków oraz ciągłości i drożności korytarzy ekologicznych, a w przypadku niemożliwych do uniknięcia kolizji stosowanie działań minimalizujących;
- Wdrożenie zapisów określonych w dokumentach wynikających z przepisów szczególnych, w tym z planów ochrony i planów zadań ochronnych;
- Dopuszczenie lokalizowania elektrowni wodnych wyłącznie na istniejących urządzeniach wodnych i nowo budowanych zbiornikach wodnych przy uwzględnieniu uwarunkowań środowiskowych oraz zastosowaniu rozwiązań zapewniających możliwość migracji organizmów wodnych.

Wpływ na klimat lokalny

Dopuszczalna nowa zabudowa nie będzie miała wpływu na modyfikację klimatu lokalnego, także w odniesieniu do zaburzeń pola wiatru oraz emisji ciepła. Sąsiedztwo terenów otwartych i leśnych będzie korzystnie wpływać na warunki bioklimatyczne. Nie prognozuje się znacząco negatywnych oddziaływań na klimat lokalny.

Lokalizacja elektrowni słonecznych (poza terenami cennymi przyrodniczo) i tak będzie wpływać na lokalny klimat poprzez ryzyko tworzenia wysp ciepła, których skutkiem jest zmiana lokalnej flory i drobnej fauny (głównie owadów), co przekłada się na zmiany w strukturze gatunkowej ptaków i ssaków, zmianie ich żerowisk i tras migracji. Ponieważ lokalizacje elektrowni solarnych potencjalnie będą możliwe na

ternach rolnych, obecnie poddanych silnej antropopresji i często sprowadzonych do monokultury roślin uprawnych, pomimo możliwego wytworzenia wysp ciepła w rejonie elektrowni solarnych, nie prognozuje się znaczącego pogorszenia bioróżnorodności na tych terenach.

Wpływ na krajobraz i ludzi

Obszar gminy, posiada walorów krajobrazowe potwierdzone objęciem ochroną terenów najwyższej wartości, Parkiem Krajobrazowym nad Górną Liswartą oraz wskazaniem dwóch krajobrazów: nr 895 „Jeleniak-Mikuliny” (kod 24-341.28-007) i nr 897 „Mała Panew-Krywałd” (kod 24-341.28-010) jako krajobrazów priorytetowych w wykonanym Audycie Krajobrazowym Województwa Śląskiego. Ponadto na obszarze gminy występuje szereg cennych obiektów, w tym podlegających ochronie prawnej zabytków oraz promików przyrody.

Ustalenia Planu Ogólnego uwzględniają cele ochrony Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą” w zakresie ochrony walorów krajobrazowych. Zapisy Planu Ogólnego, w tym względzie, odwołują się do przepisów odrębnych, podobnie jak dotychczasowe ustalenia Studium i obowiązujących planów miejscowych. Możliwość lokalizacji elektrowni wiatrowych i solarnych znajdzie swoje odbicie w krajobrazie i o ile fotowoltaika nie tworzy dominant krajobrazowych, to już elektrownie wiatrowe taki efekt na krajobraz wywierają, co coraz częściej uznawane jest za przejaw psucia krajobrazu. Ostatecznie lokalizacja elektrowni wiatrowych i dużych farm fotowoltaicznych podlega ścisłym regulacjom przez przepisy odrębne, co powinno zabezpieczać przed zbyt ostentacyjną ingerencją tych inwestycji w krajobraz Gminy.

Planowane działania inwestycyjne nie powinny generować czynników mogących negatywnie oddziaływać na zdrowie ludzi. Wprawdzie o zdrowiu człowieka decyduje dużo innych uwarunkowań i osobnicza odporność na choroby, ale niemniej zapisy Planu Ogólnego nie wykraczając poza ramy ustalone przez dokumenty planistyczne wyższego rzędu oraz przez ustalenia Studium i planów miejscowych nie zwiększają ilości i natężenia czynników wynikających z zagospodarowania przestrzennego, które mogłyby zwiększyć zagrożenie dla zdrowia i dobrostanu ludzi mieszkających i przebywających czasowo na terenie Gminy.

VII. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, ZMNIEJSZANIE LUB KOMPENSOWANIE NEGATYWNYCH DZIAŁAŃ NA ŚRODOWISKO

Głównym zagrożeniem dla jakości środowiska na obszarze gminy jest niekontrolowany rozwój terenów zurbanizowanych kosztem cennych przyrodniczo oraz degradacja układów komunikacji powodująca wzrost zagrożenia dla jakości środowiska gruntowo – wodnego, klimatu akustycznego i powietrza atmosferycznego.

Zapisy Planu Ogólnego nie wprowadzają zasadniczych zmian do ustalonego ładu przestrzennego ujętego w obowiązujących planach miejscowych oraz Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Koszęcin przyjętego Uchwałą nr 684/LXIII/2023 Rady Gminy Koszęcin z dnia 14 czerwca 2023 r.

Ze względu na charakter planowanego przeznaczenia terenów, które są już w znacznej części zagospodarowane, główne elementy środowiska nie ulegną znacznym przekształceniom, które będą widoczne w wyniku realizacji nowej zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej i usługowej, a co wynika z dokonanych już wcześniej ustaleń w obowiązujących planach miejscowych. Znacząca część obszaru gminy pozostanie obszarem otwartym, lasów, zieleni nieurządzonej i ekstensywnego rolnictwa oraz terenami wód śródlądowych.

Z tego powodu w Planie Ogólnym nie proponuje się innych rozwiązań planistycznych niż te, jakie występowały w obowiązującym dotychczas Studium i w planach miejscowych, a które dowiodły swojej skuteczności w zapobieganiu i/lub zmniejszaniu i/lub kompensowaniu negatywnego oddziaływania na środowisko aktywności indywidualnej mieszkańców czy też działań podejmowanych przez firmy, instytucje, rząd i samorząd.

W przypadku możliwych inwestycji energetycznych w tzw. odnawialne źródła energii - elektrownie słoneczne, elektrownie wiatrowe oraz tereny biogazowni, zasady ich lokowania są silnie regulowane przez przepisy odrębne (procedury administracyjne i decyzje środowiskowe), co pozwala domniemywać zachowanie szczególnie cennych fragmentów gminy położonych w strefie otwartej ale poza przestrzennymi formami ochrony przyrody i krajobrazu, a więc o potencjalnie niewielkim wpływie tych inwestycji na środowisko gminy Koszęcin.

VIII. ANALIZA I OCENA CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYCH NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Podstawowym dokumentem ustanowionym na szczeblu międzynarodowym, do przestrzegania, którego Polska jest zobowiązana jest opracowany w 1992 roku Światowy Program Rozwoju Zrównoważonego „Agenda 21”. Ten obszerny dokument przedstawia sposób opracowania i wdrażania programów zrównoważonego rozwoju w życie lokalne. Dotyczy rozwiązywania problemów wszystkich obszarów działalności ludzkiej w odniesieniu do każdej społeczności i jednostki. Kolejny dokument, który narzuca Polsce konkretne działania w zakresie ochrony środowiska to międzynarodowy traktat uzupełniający Ramową konwencję Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu – Protokół z Kioto. Dokument stanowi międzynarodowe porozumienie dotyczące przeciwdziałania globalnemu ociepleniu. Traktat funkcjonował jedynie siedem lat i tylko państwa zrzeszone w Europejskim Obszarze Gospodarczym postanowiły przedłużyć swoje zobowiązania wynikające z Traktatu do 2020 roku.

Ramy działań Wspólnoty Europejskiej w dziedzinie ochrony środowiska oparte są o programy. W związku z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej polskie prawo z zakresu ochrony przyrody zostało dostosowane do wymogów stawianych przez Wspólnotę.

Dokumentami rangi międzynarodowej o charakterze przestrzennym, stanowiącym podstawę do formułowania celów ochrony środowiska w programach krajowych są konwencje międzynarodowe, ratyfikowane przez Polskę, m.in.:

Konwencja Berneńska- Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych, zawarta w Bernie w 1979r., zobowiązująca poszczególne państwa do ochrony siedlisk dzikiej fauny na swoim terytorium, zwłaszcza gatunków ginących i zagrożonych, migrujących i endemicznych. Gatunki te zostały wymienione w załącznikach. Ponadto określono ściśle zakazane sposoby i środki odłowu dzikich zwierząt. Państwa, które ratyfikowały Konwencję zgadzają się na ochronę siedlisk tych gatunków w swoich planach i polityce rozwoju oraz na zwrócenie szczególnej uwagi na obszary, które są ważne dla gatunków wędrownych podanych w załącznikach do tej Konwencji.

Na terenie opracowania występują zwierzęta umieszczone w II załączniku do tej Konwencji jako ściśle chronione.

Konwencja o różnorodności biologicznej podpisana w Rio de Janeiro w 1992 r.

Konwencja Genewska w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości z 1979 r. wraz z II protokołem siarkowym z 1994 r. (Oslo),

Konwencja ONZ o ochronie różnorodności biologicznej z Rio de Janeiro, 1992 r.,

Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Rio de Janeiro – 1992 r.,
Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Kioto – 1997 r. wraz Protokołem.,

Konwencja Bońska – Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt, zawarta w Bonn w 1979r., zobowiązująca do ochrony i w miarę możliwości odtworzenia siedlisk gatunków wędrownych, zapobiegania, usuwania, rekompensowania lub zmniejszania skutków uniemożliwiających lub pogarszających wędrówkę gatunków.

Europejska Konwencja Krajobrazowa, sporządzona we Florencji dnia 20 października 2000r.

Ramy działań Wspólnoty Europejskiej w dziedzinie ochrony środowiska oparte są o programy.

Polska jako członek Unii Europejskiej jest zobowiązany do dostosowania swoich działań do polityki Unii Europejskiej. Cele określone w powyższych dokumentach ustanowionych na szczeblu światowym są zbyt ogólne, aby odnieść się do celów studium ustanawianego dla polskiej gminy. Stąd odniesiono się do obecnie obowiązującego 7 Programu Działań Wspólnoty Europejskiej w dziedzinie Środowiska przyjętego decyzją Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1386/2013/UE w sprawie ogólnego unijnego programu działań do 2020 r. pod nazwą: „Dobra jakość życia z uwzględnieniem ograniczeń naszej planety” (Dz. Urz. L347 z 28.12.2013 r.). Decyzja zobowiązuje instytucje Unii i państwa członkowskie do podejmowania działań służących osiągnięciu celów priorytetowych Siódmego Programu, który stanowi załącznik aktu, a wszelkie organy publiczne do współpracy z przedsiębiorstwami, partnerami społecznymi, społeczeństwem europejskim i obywatelami w realizacji programu.

Cele priorytetowe **Siódmego Programu** to:

ochrona, zachowanie i poprawa kapitału naturalnego Unii,
przekształcenie Unii w zasobooszczędną, zieloną i konkurencyjną gospodarkę niskoemisyjną,
ochrona obywateli Unii przed związanymi ze środowiskiem presjami i zagrożeniami dla zdrowia, i dobrostanu,
maksymalizacja korzyści z prawodawstwa środowiskowego, doskonalenie wiedzy i bazy dowodowej w zakresie środowiska i ochrony klimatu,
zabezpieczenie inwestycji ekologicznych i wspieranie zrównoważonych miast,
lepsze uwzględnianie w działaniach bardziej spójnej polityki środowiskowej i efektywne podejmowanie wyzwań międzynarodowych, dotyczących środowiska i klimatu.

Projekt dokumentu uwzględnia powyższe cele poprzez wprowadzenie zapisów dotyczących przestrzegania zakazów ustanowionych na obszarach objętych ochroną prawną.

Ze względu na poprawę krajobrazu, będący skutkiem realizacji zapisów dokumentu, należy przeanalizować w jaki sposób nawiązuje on do Europejskiej Konwencji Krajobrazowej sporządzonej we Florencji dnia 20 października 2000 r. (Dz. U. z 2006 roku Nr 14, poz. 98). Podczas Konwencji określono następujące cele: promowanie ochrony, gospodarki i planowania krajobrazu, a także organizowanie

współpracy europejskiej w zakresie zagadnień dotyczących krajobrazu. Artykuł 5 Konwencji „Środki ogólne” mówi, że: „Każda ze Stron podejmie działania na rzecz zintegrowania krajobrazu z własną polityką w zakresie planowania regionalnego i urbanistycznego i własną polityką kulturalną, środowiskową, rolną, społeczną i gospodarczą, jak również wszelką inną polityką, która bezpośrednio lub pośrednio oddziałuje na krajobraz”.

Do dokumentów o **randze krajowej**, w których ustanowiono cele mogące mieć zbieżność z przedmiotowym MPZP, należą:

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obrębu Serby realizuje kierunki interwencji wskazane w Celu 7 Strategii – Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu Środowiska:

- Modernizacja infrastruktury i bezpieczeństwo energetyczne,
- Modernizacja sieci elektroenergetycznych i ciepłowniczych,
- Stworzenie zachęt przyspieszających rozwój zielonej gospodarki,
- Zwiększenie poziomu ochrony środowiska.

Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2020

W projekcie planu wskazuje się na realizację zadań z zakresu Obszaru strategicznego II. Konkurencyjna gospodarka. W obszarze tym wyznaczono Cel II.6 Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko. Wśród wymienionych tu priorytetowych kierunków interwencji należy wymienić:

- II.6.1. Racjonalne gospodarowanie zasobami;
- II.6.2. Poprawa efektywności energetycznej;
- II.6.4. Poprawa stanu środowiska;
- II.6.5. Adaptacja do zmian klimatu.

Zadania wskazane do realizacji na terenie projektu planu, nawiązują też do Obszaru strategicznego III. Spójność społeczna i terytorialna. W szczególności realizowane będą tu priorytetowe kierunki interwencji z zakresu Celu III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych:

- III.3.1. Tworzenie warunków instytucjonalnych, prawnych i finansowych dla realizacji działań rozwojowych w regionach;
- III.3.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmacniania potencjału obszarów wiejskich.

Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko

Wskazuje się na realizację kierunków interwencji wymienionych

w Celu 1. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska: Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin,

1.2. Gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody,

w Celu 2. Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię:

2.2. Poprawa efektywności energetycznej,

2.6. Wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii,

oraz w Celu 3. Poprawa stanu środowiska:

3.2. Racjonalne gospodarowanie odpadami, w tym wykorzystanie ich na cele energetyczne,

3.3. Ochrona powietrza, w tym ograniczenie oddziaływania energetyki,

3.4. Wspieranie nowych i promocja polskich technologii energetycznych i środowiskowych,

3.5. Promowanie zachowań ekologicznych oraz tworzenie warunków do powstawania zielonych miejsc pracy.

Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012–2020

Ustalenia projektu planu realizują w szczególności kierunki interwencji określone w Celu szczegółowym

2. Poprawa warunków życia na obszarach wiejskich oraz poprawa ich dostępności przestrzennej:

Priorytet 2.1. Rozwój infrastruktury gwarantującej bezpieczeństwo energetyczne, sanitarne i wodne na obszarach wiejskich:

Kierunek interwencji 2.1.1. Modernizacja sieci przesyłowych i dystrybucyjnych energii elektrycznej,

Kierunek interwencji 2.1.2. Dywersyfikacja źródeł wytwarzania energii elektrycznej,

Kierunek interwencji 2.1.3. Rozbudowa i modernizacja ujęć wody i sieci wodociągowej,

Kierunek interwencji 2.1.4. Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków,

Kierunek interwencji 2.1.5. Rozwój systemów zbiórki, odzysku i unieszkodliwiania odpadów,

Kierunek interwencji 2.1.6. Rozbudowa sieci przesyłowej i dystrybucyjnej gazu ziemnego oraz kierunki interwencji wyszczególnione w Celu szczegółowym 5. Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich:

Priorytet 5.1. Ochrona środowiska naturalnego w sektorze rolniczym i różnorodności biologicznej na obszarach wiejskich

Kierunek interwencji 5.1.1. Ochrona różnorodności biologicznej, w tym unikalnych ekosystemów oraz flory i fauny związanych z gospodarką rolną i rybacką,

Kierunek interwencji 5.1.2. Ochrona jakości wód, w tym racjonalna gospodarka nawozami i środkami ochrony roślin,

Kierunek interwencji 5.1.3. Racjonalne wykorzystanie zasobów wodnych na potrzeby rolnictwa i rybactwa oraz zwiększanie retencji wodnej,

Kierunek interwencji 5.1.4. Ochrona gleb przed erozją, zakwaszeniem, spadkiem zawartości materii organicznej i zanieczyszczeniem metalami ciężkimi,

Kierunek interwencji 5.1.5. Rozwój wiedzy w zakresie ochrony środowiska rolniczego i różnorodności biologicznej na obszarach wiejskich i jej upowszechnianie.

Polityka energetyczna Polski do 2030 roku

Ustalenia projektu planu realizują głównie cele „Polityki” poprzez zadania z zakresu odnawialnych źródeł energii oraz poprawę jakości powietrza ze względu na przekroczenie dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń w powietrzu:

Kierunek – rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym biopaliw:

Cel główny – wzrost udziału odnawialnych źródeł energii w finalnym zużyciu energii co najmniej do poziomu 15% w 2020 roku oraz dalszy wzrost tego wskaźnika w latach następnych,

Cel główny – osiągnięcie w 2020 roku 10% udziału biopaliw w rynku paliw transportowych oraz zwiększenie wykorzystania biopaliw II generacji,

Cel główny – ochrona lasów przed nadmiernym eksploatowaniem, w celu pozyskiwania biomasy oraz zrównoważone wykorzystanie obszarów rolniczych na cele OZE, w tym biopaliw, tak aby nie doprowadzić do konkurencji pomiędzy energetyką odnawialną i rolnictwem oraz zachować różnorodność biologiczną,

Cel główny – wykorzystanie do produkcji energii elektrycznej istniejących urządzeń piętrzących stanowiących własność Skarbu Państwa,

Cel główny – zwiększenie stopnia dywersyfikacji źródeł dostaw oraz stworzenie warunków do rozwoju energetyki rozproszonej opartej na lokalnie dostępnych surowcach,

2. Kierunek – ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko:

Cel główny – ograniczenie emisji CO₂ do 2020 roku przy zachowaniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa energetycznego,

Cel główny – ograniczenie emisji SO₂ i NO_x oraz pyłów (w tym PM₁₀ i PM_{2,5}) do poziomów wynikających z obecnych i projektowanych regulacji unijnych,

Cel główny – ograniczanie negatywnego oddziaływania energetyki na stan wód powierzchniowych i podziemnych,

Cel główny – minimalizacja składowania odpadów poprzez jak najszersze wykorzystanie ich w gospodarce,

Cel główny – zmiana struktury wytwarzania energii w kierunku technologii niskoemisyjnych.

Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do 2030)

Głównym celem Krajowego Programu Ochrony Powietrza (KPOP) jest poprawa jakości powietrza na terenie kraju, a w szczególności na obszarach, gdzie stwierdzone zostały przekroczenia standardów jakości. Zgodnie z założeniami KPOP ma to nastąpić poprzez osiągnięcie, w możliwie krótkim czasie,

dopuszczalnych poziomów pyłu zawieszonego i innych substancji szkodliwych w powietrzu, wymaganych przepisami prawa unijnego transponowanych do prawa polskiego, a w perspektywie do 2030 r. – poziomów wskazywanych przez Światową Organizację Zdrowia. Projekt planu zakłada realizację zadań w zakresie poprawy stanu i jakości powietrza, tak by osiągnąć dopuszczalne poziomy pyłu zawieszonego i innych substancji szkodliwych w powietrzu w jak najkrótszym czasie.

Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych

KPOŚK stanowi wykaz aglomeracji, które muszą zostać wyposażone w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalnie ścieków w terminach określonych w Programie. Do chwili obecnej przeprowadzono pięć jego aktualizacji w latach: 2005, 2009, 2010, 2015, 2017 i 2022. W VI aktualizacji ujęte zostały 1 524 aglomeracje oraz wykaz planowanych przez nie inwestycji, które mają przyczynić się do ograniczenia zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków i ich niekorzystnego wpływu na stan środowiska wodnego. W VI AKPOŚK oszacowano potrzeby i określono działania na rzecz wyposażenia aglomeracji w systemy kanalizacyjne i oczyszczalnie ścieków komunalnych. Jednostki samorządu terytorialnego powinny zrealizować zaplanowane inwestycje oraz osiągnąć efekt ekologiczny do końca 2027 r. Z planów inwestycyjnych przedstawionych przez aglomeracje wynika, że w ramach VI AKPOŚK zaplanowane zostało wybudowanie 8 022 km sieci kanalizacyjnej oraz zmodernizowanie 3 173 km sieci. Ponadto planowane jest wybudowanie 60 nowych oczyszczalni ścieków oraz przeprowadzenie 978 innych inwestycji na istniejących oczyszczalniach. Koszt inwestycji zaplanowanych przez aglomeracje i zgłoszonych do VI AKPOŚK wynosi 28,7 mld zł.

Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA2020)

„Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA 2020) określa warunki stabilnego rozwoju społeczno-gospodarczego w obliczu ryzyka, jakie niosą ze sobą zmiany klimatyczne. SPA 2020 jest elementem szerszego projektu badawczego o nazwie KLIMADA, obejmującego okres do 2070 roku. Strategia wpisuje się w działania unijnej strategii adaptacji do zmian klimatu, której celem jest poprawa „odporności” państw członkowskich na aktualne i oczekiwane zmiany klimatu, ze szczególnym uwzględnieniem lepszego przygotowania do ekstremalnych zjawisk klimatycznych i pogodowych oraz redukcji kosztów społeczno-ekonomicznych z tym związanych. W dokumencie uwzględniono i przeanalizowano obecne i oczekiwane zmiany klimatu, w tym scenariusze zmian klimatu dla Polski do roku 2030. Przedmiotowy „Program...” realizuje w szczególności Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska poprzez realizację na polu obu kierunków: Kierunek działań 1.5 – adaptacja do zmian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie oraz Kierunek działań 1.4 – ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu.

Aktualizacja programu wodno-środowiskowego kraju

Dokument ten stanowi realizację wymagań wskazanych w Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/60/WE z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, tzw. Ramowej Dyrektywie Wodnej, w zakresie konieczności opracowania programów działań niezbędnych do wprowadzenia w celu osiągnięcia zakładanych celów środowiskowych. PWŚK 2016 określa działania podstawowe i uzupełniające zmierzające do poprawy lub utrzymania dobrego stanu wód, a jego podsumowanie stanowi kluczowy element planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy.

Biorąc pod uwagę specyfikę Planu Ogólnego najistotniejsze cele wymienionych dokumentów odnoszą się do ochrony środowiska przyrodniczego i bioróżnorodności. Przeprowadzona w poprzednich rozdziałach analiza wykazała brak negatywnych oddziaływań o charakterze znaczącym na środowisko przyrodnicze obszaru planu i terenów do niego przyległych. W Planie Ogólnym uwzględnia się te wymagania, co zostało opisane powyżej, a także w poprzednich rozdziałach prognozy. Przedmiotowy dokument został oparty o postanowienia wyżej wymienionych dokumentów, ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, krajowym i wspólnotowym.

IX. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM OD- DZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, z rozdziału 3, działu VI dotyczącego postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku projektów polityk, strategii, planów i programów opracowywany dokument nie będzie miał oddziaływania transgranicznego.

X. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Plan Ogólny jest dokumentem strategicznym na poziomie gminy umożliwiającym prowadzenie skutecznej polityki przestrzennej oraz umożliwiającym pozyskiwanie odpowiednich środków finansowych na realizację istotnych dla gminy przedsięwzięć inwestycyjnych (gospodarczych). Ocenia się, iż zawarte w projektowanym dokumencie zapisy są wystarczające, by projektowany sposób zagospodarowania nie prowadził do znaczącego wzrostu zagrożenia środowiska w granicach objętych projektem Planu Ogólnego, tj. terenu całej Gminy. W prognozie nie wskazuje się wprowadzania dodatkowych rozwiązań alternatywnych i ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko.

Brak realizacji ustaleń projektu Planu Ogólnego może przyczynić się do zakłócenia ładu przestrzennego oraz nasilenia się konfliktów pomiędzy potrzebami ochrony środowiska, a potrzebami rozwoju gospodarczego Gminy.

XI. METODY ANALIZY REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO

W ramach propozycji dotyczących przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, zaleca się po jego realizacji dokonanie monitoringu środowiska, który polegać powinien głównie na prowadzeniu pomiarów poziomów zanieczyszczeń w środowisku z odpowiednią częstotliwością. W trakcie realizacji zamierzeń inwestycyjnych na terenach usługowych, zabudowy mieszkaniowo-usługowej oraz mieszkaniowych mogą wystąpić dodatkowe zagrożenia związane ze zwiększoną emisją hałasu, potencjalnym zanieczyszczeniem powietrza i wód oraz gleby. Nie przewiduje się zagrożenia dla stanu świata roślinnego, zwierzęcego i bioróżnorodności, przede wszystkim dlatego, że mamy do czynienia ze stanowiskiem wtórnym.

Celem kontroli skutków zmian w zagospodarowaniu przestrzennym terenu jest prowadzenie systemu monitoringu planu. Monitoring ten powinien dotyczyć zarówno zgodności realizacji inwestycji z ustaleniami zawartymi w planie, jak również potencjalnego wpływu przedsięwzięcia na środowisko. Zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy *Prawo ochrony środowiska*, monitoring (w tym metody monitoringu) jakości powietrza, wód, gleb i ziemi oraz poziomu hałasu i pól elektromagnetycznych jest prowadzony w ramach państwowego monitoringu środowiska, przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska, na szczeblu samorządowym, przez starostę powiatowego lub podmiot obowiązany do jego prowadzenia (w obrębie zakładu/instalacji oraz w strefie oddziaływania obiektu zakładu/instalacji). Również zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy *Prawo budowlane*, w czasie użytkowania obiekty budowlane powinny być poddawane okresowej kontroli, co najmniej raz w roku, polegającej na sprawdzeniu m.in. stanu technicznego instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska. Ponadto, w obowiązku miejscowych władz samorządowych powinna być okresowa weryfikacja obszaru objętego planem pod względem jego zagospodarowania oraz realizacji ustaleń projektu planu na potrzeby oceny prowadzonej polityki przestrzennej gminy. Monitoring skutków realizacji Uchwały Rady Gminy w sprawie zmiany przedmiotowego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego winien być dokonywany zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz.U. 2022 poz. 503- tekst jednolity z późn. zm.), w ramach oceny zmian zachodzących w zagospodarowaniu przestrzennym oraz dokonywania oceny aktualności tego planu. Oceny te winny być dokonywane przez Wójta Gminy Koszęcin, co najmniej raz w czasie kadencji Rady Gminy (nie rzadziej niż raz na 4 lata). Wyniki tych ocen winny być przedstawione Radzie Gminy. Określona ustawowo procedura pozwoli przeanalizować i ocenić środowiskowe skutki realizacji miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Postuluje się, aby monitoring obejmował m.in. regularne przeprowadzanie badań i ocen w zakresie dopuszczalnych poziomów promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego, jakości wód podziemnych na analizowanym obszarze oraz monitoring jakości powietrza przy ciągach komunikacyjnych. Poza tym proponuje się regularną weryfikację stanu sieci

infrastruktury technicznej, kontrolowanie prowadzonej gospodarki odpadami. Ważne jest prowadzenie obserwacji potencjalnych niekorzystnych zmian w środowisku powstałych w wyniku postępującej antropopresji, która w wyniku jakichkolwiek inwestycji jest zjawiskiem nieuniknionym.

XII. PROGNOZA ZMIAN ŚRODOWISKA W WYNIKU REALIZACJI USTALEŃ PLANU OGÓLNEGO

12.1. Przyjęte założenia

Przy sporządzaniu niniejszej prognozy jako podstawowe przyjęto założenie, że autorzy projektu Planu Ogólnego uwzględnili wszystkie aspekty ochrony środowiska. Zapisy ustaleń projektu Planu Ogólnego przygotowane zostały tak, by w możliwie maksymalnym stopniu ograniczyć negatywne oddziaływanie przyszłych aktywności na stan środowiska naturalnego i zdrowie mieszkańców. Szczegółowe lokalizacje nowych inwestycji muszą być ustalane z uwzględnieniem przepisów szczególnych, dotyczących m.in. ochrony środowiska, co stanowi dodatkowe zabezpieczenie przed potencjalną degradacją środowiska.

W celu otrzymania metodologicznej przejrzystości prognozy oddziaływania ustaleń Planu Ogólnego na środowisko przyrodnicze dokonano klasyfikacji poszczególnych terenów pod kątem potencjalnych zagrożeń stanu środowiska, mogących wystąpić w wyniku realizacji dokumentu. Określono również przewidywany zasięg oddziaływania, jego rodzaj oraz trwałość i odwracalność. Ponadto scharakteryzowano wpływ ustaleń zmiany *Studium* oraz rodzaj oddziaływania na tereny przyległe do obszaru opracowania.

12.2. Prognoza skutków wpływu ustaleń Planu Ogólnego na środowisko

Przyjęte i przedstawione powyżej założenia niniejszej prognozy opracowano w odniesieniu do wydzielonych grup, oznaczonych literami A, B i C. Przewiduje się następujące oddziaływanie ustaleń Planu Ogólnego na środowisko przyrodnicze, krajobraz i zdrowie mieszkańców:

A Strefy, na których prognozowany wpływ ustaleń Planu Ogólnego będzie korzystny dla środowiska.

- strefa otwarta (SO);
- strefa zieleni i rekreacji (SN).

Oddziaływanie terenów na środowisko i krajobraz oceniono pod względem:

- intensywności przekształceń: jako małe lub zauważalne,
- bezpośredniości oddziaływania: jako brak lub pośrednie,
- okresu trwania oddziaływania: jako długoterminowe,
- częstotliwości oddziaływania: jako brak, lub stałe.

Strefa otwarta (teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren infrastruktury technicznej) oraz strefa zieleni i rekreacji (teren zieleni urządzonej,

teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren infrastruktury technicznej) zapewnią korzystne oddziaływanie na strefy zurbanizowane i jednocześnie ograniczy skażenia środowiska. Do zagospodarowania terenów zieleni i otoczenia wód można wykorzystać zieleń różnopoietrową oraz elementy małej architektury, co powinno podnieść walory krajobrazowe i estetykę strefy. Utrzymanie stref zieleni będzie miało korzystny wpływ na stosunki wodne, retencje, zachowanie gleb i mikroklimat.

B Strefy, na których prognozowany wpływ ustaleń Planu Ogólnego będzie generował niskie uciążliwości dla środowiska.

- strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną (SW);
- strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ);
- strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową (SZ);
- strefa usługowa (SU);
- strefa produkcji rolniczej (SR);
- strefa infrastrukturalna (SI);
- strefa cmentarzy (SC);
- strefa komunikacyjna (SK) – częściowo.

Oddziaływanie terenu na środowisko i krajobraz oceniono pod względem:

- intensywności przekształceń: jako zauważalne,
- bezpośredniości oddziaływania: jako bezpośrednie,
- okresu trwania oddziaływania: jako długoterminowe,
- częstotliwości oddziaływania: jako stałe.

Strefy istniejącej i planowanej do rozbudowy zabudowy usługowej, mieszkaniowej, infrastruktury i komunikacji, będą miały *nieznacznie uciążliwe oddziaływanie na środowisko*. Istniejąca i planowana zabudowa będzie źródłem emisji z systemów grzewczych oraz hałasu na drogach dojazdowych. Pewną rekompensatą dla środowiska przyrodniczego i krajobrazu jest przeznaczenie 30% powierzchni działek na powierzchnię biologicznie czynną, co wpływa korzystnie na walory krajobrazowe obszarów zabudowanych. W okresie grzewczym może dochodzić do kumulacji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych pochodzących z indywidualnych palenisk domowych oraz z terenów komunikacji. Uciążliwości tego rodzaju nie będą jednak zbyt wysokie z uwagi na dobre warunki przewietrzania i proponowany udział zieleni. Pewną uciążliwość dla funkcji mieszkaniowej może stanowić hałas komunikacyjny.

C Strefy, na których prognozowany wpływ ustaleń Planu Ogólnego będzie generował duże uciążliwości dla środowiska.

- strefa gospodarcza (SP);
- strefa komunikacyjna (SK) - częściowo.

Oddziaływanie terenu na środowisko i krajobraz oceniono pod względem:

- intensywności przekształceń: jako duże i zupełne,
- bezpośredniości oddziaływania: jako bezpośrednie,
- okresu trwania oddziaływania: jako długoterminowe,
- częstotliwości oddziaływania: jako stałe.

Tereny objęte Planem Ogólnym wykazują potencjalnie negatywny wpływ na elementy środowiska przyrodniczego. Są to tereny leżące w strefie gospodarczej. Także drogi główne i zbiorcze zlokalizowane na terenie gminy mogą – ze względu na duże natężenie ruchu – potencjalnie negatywnie oddziaływać na środowisko.

XIII OBSZARY PROBLEMOWE I KONFLIKTOWE – STWARZAJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA

Potencjalne problemy dla środowiska wiążą się z następującymi obszarami problemowymi

- Grunty rolne, na których zagrożenie wiąże się z możliwą nadmierną chemizacją, w szczególności w uprawach wielkoobszarowych.
- Lasy, które poza funkcjami przyrodniczymi pełnią także ważną funkcję gospodarczą, a tylko zrównoważona gospodarka leśna jest w stanie zapewnić jednocześnie utrzymanie odpowiedniej bioróżnorodności, funkcji krajobrazowych i źródła drewna.
- Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary zagrożone ruchami masowymi ziemi, często ograniczenia (lub zakazy) zabudowy nie spotykają się ze zrozumieniem właścicieli / inwestorów.
- Obszary zabudowy mieszkaniowej, w szczególności suburbanizacja i rozpraszanie się zabudowy prowadzi do niekorzystnych zjawisk „psucia” krajobrazu a także niszczenia bioróżnorodności i naturalnych ciągów migracyjnych i korytarzy ekologicznych od szczebla krajowego po lokalny.
- Strefy ochronne cmentarzy (strefy sanitarne), urządzeń i sieci gazowych (w strefach kontrolowanych), napowietrznych linii elektroenergetycznych o napięciu znamionowym 110kV, rurociągów przesyłowych dalekosiężnych (DN250, DN225).

XIV ODDZIAŁYWANIE REALIZACJI PLANU OGÓLNEGO NA OBSZARY O WALORACH PRZYRODNICZYCH

W granicach Gminy znajdują się punktowe formy ochrony przyrody i krajobrazu w postaci rezerwatu przyrody, pomników przyrody ożywionej, parku krajobrazowego oraz użytków ekologicznych. Ponadto, przez teren gminy przebiegają korytarze ekologiczne, także rangi krajowej, co ma związek przede wszystkim z obecnością rozległych kompleksów leśnych wyznaczających szlaki migracji dużych ssaków i ornitofauny.

Obecne *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Koszęcin* zapewnia ochroną obszarów najbardziej wartościowych przyrodniczo, wymaga zwiększonej uwagi inwestorów i ograniczenie presji ze strony planowanego zainwestowania, co między innymi wynika z przepisów prawnych. Zastąpienie *Studium* przez *Plan Ogólny* jest krokiem formalnym związanym z dostosowaniem najważniejszego dokumentu planistycznego do wymagań prawnych, jednakże pod względem ustaleń planistycznych, przeznaczenia poszczególnych stref i dopuszczalnych form zagospodarowania, mamy do czynienia z daleko idącą kontynuacją dotychczas obowiązujących zapisów.

Zgodnie z pismem Zarządu Województwa Śląskiego (RT-RPP.7634.5.107.2025, RT-RPP.KW-360/25) zrezygnowano z wyznaczanie w obszarach cennych przyrodniczo stref gospodarczych SP, stref usługowych SU, stref wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową jednorodzinną SJ, stref zieleni i rekreacji SN o szerokim profilu funkcjonalnym dopuszczającym usługi sportu i rekreacji, kultury i rozrywki, handlu detalicznego, gastronomii, turystyki, nauki, edukacji oraz zdrowia i pomocy społecznej. Ponadto usunięto w profilach funkcjonalnych stref otwartych SO dopuszczenie lokalizacji terenów elektrowni słonecznych i elektrowni wodnych.

XV. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prognoza oddziaływania na środowisko obejmuje zagadnienia związane z problematyką ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego i kulturowego, ochroną zdrowia mieszkańców, ochroną zasobów naturalnych, a także kształtowaniem i ochroną walorów krajobrazowych. Analizuje stan funkcjonowania środowiska i jego poszczególnych elementów oraz określa potencjalne zmiany w przypadku braku realizacji ustaleń *Planu Ogólnego*, zarówno w obszarze opracowania, jak i w obszarach objętych przewidywanym oddziaływaniem. Ponadto zawiera informacje o przewidywanych przyrodniczych skutkach zagospodarowania przestrzeni związanych z ustaleniami *Planu Ogólnego*.

W związku z nowelizacją ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym uchwaloną dnia 7 lipca 2023 r. o Plan Ogólny zastąpił dotychczas istniejące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Obowiązujące Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Koszęcin zostało uchwalone Uchwałą nr 684/LXIII/2023 Rady Gminy Koszęcin z dnia 14 czerwca 2023 r.

Celem wprowadzenia do ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym nowego aktu pod nazwą „plan ogólny” była konieczność uporządkowania przestrzeni geograficznej poprzez zwiększenie kontroli nad wydawaniem decyzji o warunkach zabudowy, a tym samym zlikwidowanie przeznaczania nadmiernej ilości terenów pod zabudowę i wyeliminowanie chaosu urbanistycznego. Plan Ogólny określa:

- strefy planistyczne,
- gminne standardy urbanistyczne,
- obszary uzupełnienia zabudowy,
- obszary zabudowy śródmiejskiej,
- ustalenia dotyczące ochrony i kształtowania środowiska naturalnego i inne.

Głównym celem rozwoju społeczno-gospodarczego gminy jest poprawa jakości życia mieszkańców. Osiągnięcie tego celu zależy będzie od wykorzystania rezerw i potencjału rozwojowego tkwiących w istniejącym zagospodarowaniu, w walorach środowiska przyrodniczego i kulturowego, a w szczególności w położeniu geograficznym i powiązaniach komunikacyjnych.

Ze względu na umiarkowane zapotrzebowanie na nową zabudowę, wynoszącą 2 591 mieszkańców, co wynika z niewielkiego tylko przyrostu liczby mieszkańców gminy w perspektywie 20 lat (wzrost do 12 362 mieszkańców z 11 807 w roku 2023) oraz dużą podaż terenów przeznaczonych pod zabudowę w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, w Planie Ogólnym dokonano tylko

niezbędnych korekt w układzie stref planistycznych, nie wprowadzając zasadniczych zmian ani dużych zwartych, nowych terenów inwestycyjnych.

Projekt Planu Ogólnego podtrzymuje dotychczasowe zapisy tworzące warunki do ograniczenia lub eliminacji części z negatywnych skutków planowanych zmian. Ich realizacja i ostateczny wpływ na środowisko przyrodnicze powinny być szczegółowo regulowane na etapie planów miejscowych oraz konkretnych decyzji administracyjnych wydawanych w oparciu o te dokumenty z zastosowaniem regulacji wynikających z przepisów dotyczących ochrony przyrody i środowiska.

ZAŁĄCZNIK

Jarosław Osiadacz, dr inż.
ul. Na Polance 12d/5
51-109 Wrocław

OŚWIADCZENIE

Ja, niżej podpisany, Jarosław Osiadacz, oświadczam, iż:

- Ukończyłem, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym, jednolite studia magisterskie na kierunku nauk technicznych z dyscypliny biotechnologia (1993, Wydział Podstawowych Problemów Techniki, Politechnika Wrocławska);
- Ukończyłem, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym, studia doktoranckie w specjalności chemia organiczna (1998, Wydział Chemiczny, Politechnika Wrocławska);
- Posiadam ponad 5-letnie doświadczenie w pracach w zespołach przygotowujących raporty o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko (od 2009 r.);
- Brałem udział w przygotowaniu więcej niż 5 raportów o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko (ponad 100 Raportów).

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Wrocław, 2026-03-15

Jarosław Osiadacz (-)